Helhedsplan Alsted-Fjenneslev

Strategi for bæredygtig og social udvikling - 2026

SORØ KOMMUNE

Borgmesterens forord

Denne helhedsplan for Alsted-Fjenneslev har til formål at skabe grundlag for en styrkelse af lokalområdet. Dette både gennem udvikling og ved at støtte op om områdets mange aktiviteter og foreninger. Helhedsplanen skal være med til at realisere dette, og på at nye tiltag kan fremme og understøtte borgernes trivsel.

I forbindelse med udarbejdelsen af helhedsplanen er der lagt stor vægt på borgerinddragelse, for på den måde at sikre lokalt engagement og ejerskab, i forhold til den videre realisering af helhedsplanen.

Jeg vil gerne takke alle, der på forskellig vis har bidraget til helhedsplanens udarbejdelse, og jeg ser frem til det fortsatte engagement når helhedsplanen skal realiseres.

Med venlig hilsen
Jakob Spliid
Borgmester

Lokalforeningens forord

Vores vision for Alsted-Fjenneslev er centreret omkring bæredygtighed, livskvalitet og fællesskab. Målet er at sikre, at alle fremtidige initiativer gavner både beboere, naturen og miljøet. Vi stræber efter en befolkningstilvækst på 20% og samtidig sikre, at udviklingen af vores byområder gør dem til attraktive steder at bo uanset hvor i livet man er. Vi tror på at vi, ved at prioritere både bæredygtighed, kommunikation og samarbejde, kan opbygge en endnu bedre fremtid for Alsted-Fjenneslev, og skabe sammenhængskraft mellem vores landsbyer og Sorø by. Naturen mellem Fjenneslev og Alsted er ét af få større sammenhængende naturområder i Sorø Kommune og det skal der værnes om, samtidig med at området udvikles for områdets beboere og besøgende med respekt for natur, miljø og områdets unikke historie. Området kan blive et attraktivt tilflytter-område og turistmål, hvis projekterne i denne plan bliver til virkelighed, hvilket vil være gavnligt for området, kommunen og naturen. Vi ser frem til at gå i dialog med Sorø kommune, områdets beboere og andre aktører om visionerne, og om de mange muligheder og ideer som vores helhedsplan lægger op til.

Med venlig hilsen
Anders Dalegaard,
Formand i Alsted-Fjenneslev Lokalforening

Helhedsplanens indhold

Formålet med helhedsplanen 6
Vision for Alsted-Fjenneslev 7
Lokal forankring og engagement er nøglen 8
Introduktion til Alsted-Fjenneslev og de 6 mikrolandsbyer 11
Planlagte udviklingsmuligheder 16
Udviklingsvisioner for Alsted-Fjenneslev 20
Udviklingsvision 1: Bynær natur og rekreative områder som drivkraft for byudvikling i Fjenneslev 22
Udviklingsvision 2: Attraktivt landsbyliv med en levende og samlende bymidte i Alsted 25
Udviklingsvision 3: Øget lokal sammenhængskraft og nye naturoplevelser via stisystemer 29
Udviklingsvision 4: Styrket formidling af lokalområdets unikke plads i danmarkshistorien 32
Udviklingsvision 5: Forskønnelse af Ringstedvej som "byporten" til lokalområdet og Sorø Kommune 35
Udviklingsvision 6: Fremtidssikre landsbyer med bæredygtig bosætning og attraktive servicefunktioner 39
Overvejelser om finansiering og realisering af de 6 udviklingsvisioner 42
Kommunikation og borgerinddragelse 43
Demografi og befolkningsudvikling 44
Erhvervsliv 47
Naturen 48
Infrastruktur og servicetilbud 50
Sociale mødesteder 52
Rekreative mødesteder 54
Begivenheder 56
Historie og fortidsminder 57
Kirker 59
Det viste spørgeskemaundersøgelsen 60

Kolofon

Helhedsplan Alsted-Fjenneslev er udsendt af Sorø Kommune, i samarbejde med Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Planen er udarbejdet af Sorø Kommunes Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, i samarbejde med Alsted-Fjenneslev Lokalforening, herunder en styregruppe og en række arbejdsgrupper, samt med BARK Rådgivning A/S.

Fotos er leveret af Sorø Kommune og af Lokalforeningen i Alsted-Fjenneslev, med mindre andet er angivet i de enkelte illustrationers billedtekster.

Illustrationer og kort er udarbejdet af Sorø Kommune, med mindre andet er angivet i de respektive billedtekster ved de enkelte kort og illustrationer.

Kontakt vedrørende helhedsplanen skal ske til:

Alsted-Fjenneslev Lokalforening:
E-mail: kontakt@alsted-fjenneslev lokalforening.dk.

Sorø Kommune:
Fagcenter Teknik, Miljø og Drift, Rådhusvej 8, 4180 Sorø. Mail: teknik-miljoe@soroe.dk.

Læsevejledning

Indledende beskrives vores overordnede vision og fire indsatsområder, samt forløbet af processen med helhedplanens tilblivelse. Herefter præsenteres eksisterende byudviklingsmuligheder defineret i Sorøs kommuneplan 2023-2034 i form af både bosætning og erhvervsudvikling.

Helhedsplanen er dernæst opdelt i to dele. Med afsæt i vores overordnede vision og indsatsområder beskrives seks udviklingsvisioner samt overvejelser om finansiering, prioritering og realisering i del 1.

I del 2 beskrives både byerne, geografien, naturen, demografien og erhvervslivet, samt hvordan vi sikrer kommunikation og borgerinddragelse fremadrettet.

Høring og endelig godkendelse

Forslaget til Helhedsplan Alsted-Fjenneslev fremlægges i offentlig høring, i perioden fra den 20. marts 2026 – den 1. juni 2026. Helhedsplanen lægges herefter til politisk godkendelse af Sorø Kommunalbestyrelse.

Følg realiseringen af Helhedsplan Alsted-Fjenneslev her: https://www.alsted-fjenneslevlokalforening.dk/.

Formålet med helhedsplanen

Helhedsplanen er udarbejdet med det formål at formulere langsigtede visioner for Alsted-Fjenneslev og identificere specifikke indsats-områder, der kan understøtte realiseringen af helhedsplanens visioner.

Helhedsplanen er et solidt pejle-mærke for lokalområdets udvikling, samt en vigtig ressource for Sorø Kommunes planlægnings- og budgetteringsprocesser og den langsigtede strategiske planlægning - både hos politikere og forvaltning. Helhedsplanen giver kommunen retningslinjer og strategier til at drive udviklingen af området fremad og sikre, at det sker på en bæredygtig måde.

Helhedsplanen skal bidrage til en langsigtet og positiv udvikling af Alsted-Fjenneslev, som kan tiltrække nye borgere og fastholde de eksisterende. Dermed skal planen forløse det potentiale som områdets østlige placering giver folk med "landsbydrømme", kombineret med en nærhed til både liv på landet og til hovedstadsområdet gennem fremragende pendlermuligheder via tæthed til motorvej og jernbane i Ringsted.

Dette opnås bl.a. gennem et helt nyt boligområde i Fjenneslev samt tilpassede servicetilbud. Ved at tilbyde varierede boligmuligheder kan man appellere til en bred vifte af mennesker og skabe en både mangfoldig og inkluderende befolkningssammensætning. Dette vil styrke fællesskabet og skabe levende og attraktive landsbyer.

Helhedsplanen sigter også mod at inspirere borgere til aktiv deltagelse i Alsted-Fjenneslevs udvikling. Gennem inddragelse og med-bestemmelse i planlægningen, kan ejerskab og engagement opnås. Ved at bruge helhedsplanen som et redskab og kilde til inspiration opmuntrer den borgerne til at engagere sig og bidrage, hvilket er afgørende for at opbygge stærke fællesskaber og sikre en bæredygtig fremtid for området.

Vision for Alsted-Fjenneslev

I 2035 har Alsted-Fjenneslev opnået en 20% befolkningstilvækst ved at tilbyde attraktive boligmuligheder for både unge familier og seniorer i fremtidssikrede og moderne landsbymiljøer med gode servicetilbud.

Området er præget af en grøn og bæredygtig livsstil, hvor beboerne har tæt kontakt med naturen og engagerer sig i aktive og sociale fællesskaber samt nyder et rigt fritidsmiljø.

Byer og bebyggelser har nem adgang til grønne rekreative områder og er forbundet af et omfattende sti- og rutesystem, der fremhæver områdets unikke landskab, natur og kulturhistorie og samtidig højner trafiksikkerheden.

Lokal forankring og engagement er nøglen

Helhedsplan 2026 for Alsted-Fjenneslev er udarbejdet med fokus på aktiv borgerinddragelse og engagement. Processen blev igangsat i 2019. En styregruppe bestående af repræsentanter fra Alsted-Fjenneslev Lokalforening, BARK og Sorø Kommune faciliterede processen, der både inkluderede en spørgeskema-undersøgelse, samt borgermøder og arbejdsgruppemøder.

Her fremkom mange ideer, der blev sammenfattet i fire hovedtemaer som blev styrende for den videre arbejdsproces.

De fire indsatsområder er:

- Bæredygtig bosætning
- Alsted-Fjenneslev og historien om Danmark
- Trafikforbindelser og -sikkerhed
- Rekreative mødesteder og grønne ruter

Selvom Covid-19 pandemien betød at projektet blev sat på pause, forblev engagementet stærkt. Processen blev genoptaget, da restriktionerne blev lempet. Trods lockdown-perioden var der fortsat stor opbakning og engagement fra borgerne i Alsted-Fjenneslev.

En styregruppe bestående af medlemmer fra bestyrelsen i Alsted-Fjenneslev Lokalforening har haft ansvaret for den endelige udarbejdelse og koordinering af arbejdsgrupperne i forbindelse med helhedsplanen.

Styregruppen har været ansvarlig for at facilitere spørgeskema-undersøgelser, borgermøder, lokale ture og arbejdsgruppemøder, og de borgerdrevne tiltag har dannet grundlaget for helhedsplanen. Styregruppens rolle har været at sikre en effektiv og koordineret indsats, hvor de har samlet input fra borgerne og arbejdsgrupperne, bearbejdet data og ideer og skabt sammenhæng og struktur i planlægningsprocessen. Styre-gruppen fra Alsted-Fjenneslev Lokalforening har nu færdiggjort helhedsplanen i samarbejde med Sorø Kommune.

Den fremadrettede proces og implementering

For at sikre realiseringen af helhedsplanen, vil Alsted-Fjenneslev Lokalforening og Sorø Kommune udgøre den fremadrettede styregruppe der skal sikre både koordinering såvel som implementering. Styregruppen kan efter behov udvides med relevante aktører der kan understøtte arbejdet, som f.eks. repræsentanter fra foreningslivet, erhvervslivet, fonde, o. lign. Styregruppen vil udarbejde procesplan, tage initiativ til etablering af arbejdsgruppe og i det hele taget fungere som bindeled mellem lokalsamfundet, områdets foreningsliv og andre interessenter, for at opfylde planens visioner og styrke fællesskabet.

Dette sikrer, at det lokale befolkningsengagement og medbestemmelse fortsætter, og at planens visioner og indsatsområder implementeres på en koordineret og sammenhængende måde.

Dette vil sikre, at alle stemmer bliver hørt og at de ressourcer og kompetencer, der er til rådighed, bliver brugt effektivt i opfølgningen på helhedsplanen. Gennem både koordinering og samarbejde, vil styregruppen bidrage til at realisere planen og skabe en positiv udvikling for området, samt styrke sammenhængskraften mellem Fjenneslev og de omkringliggende landsbyer og mikro-landsbyer.

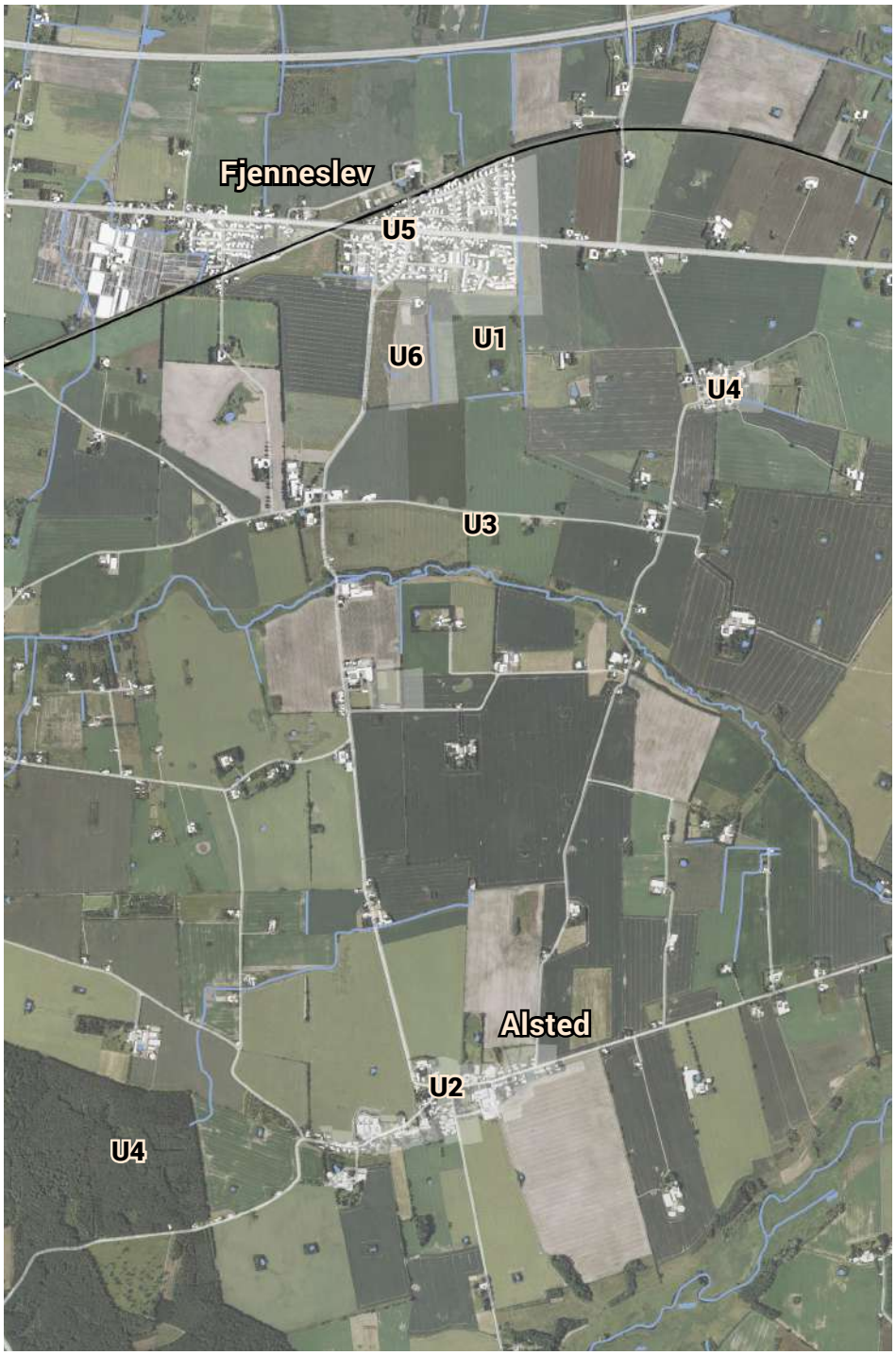

Fjenneslev
Kirke Fjenneslev
Fjenneslevmagle
Fjenneslev Kirke
og Sognehuset
Sasserbro Huse
Alsted-Fjenneslev Hallen,
Idrætspladsen og
Traktortrækbanen
Alsted-Flinterup
Hylstrup
Frederikshåb
Alsted
Alsted Kirke
Alsted Skov

Introduktion til Alsted-Fjenneslev og de 6 mikrolandsbyer

Denne del af helhedsplanen fokuserer på fundamentet for de udviklingsvisioner, der præsenteres i helhedsplanen. Her gives et indblik i en række fakta om områderne og skabes dermed et solidt grundlag for det videre arbejde med at realisere helhedsplanen.

Alsted-Fjenneslev ligger i den syd-østlige del af Sorø Kommune, og grænser op til Ringsted Kommune i øst og Næstved Kommune i syd. Området byder på et varieret landskab med landbrugsjord, plantager, små skove, åer og kuperet terræn, der bidrager til dets naturskønne og varierede landskab.

Området består af centerbyen Fjenneslev, landsbyen Alsted, samt de seks mikrolandsbyer; Hylstrup, Sasserbro Huse, Fjenneslevmagle, Kirke Fjenneslev, Alsted-Flinterup og Frederikshåb. Byerne ligger tæt på hinanden og udgør en sammenhængende lokal enhed, en såkaldt landsbyklynge.

Oversigtskort over byerne, samt placeringen af helhedsplanens 6 forskellige udviklings-visioner. Målestok 1:30.000. Kilde: Sorø Kommune.

Oversigtskort over byerne Fjenneslev og Alsted, samt vigtige steder i lokalområdet. Målestok 1:30.000. Kilde: Sorø Kommune.

2
1

Signaturforklaring

- B — *Busstoppested*
- ★ — *Bænk*
- ★ — *Informationspunkt*
- ☆ — *Aktivitetshuset Vrangshøj*
- **1** *Legeplads*
- **2** *Anne Lise Lunden*
- **3** *Legeplads*
- **4** *'Sandgraven' (fodboldbane)*
- **5** *Petanquebane*
- **6** *Legeplads*
- **7** *Petanquebane*
- **8** *Skaterbane*
- **9** *Kælkebakke*
- **10** *Volleybane*
- **11** *Fodboldbane*
- **12** *Legeplads*
- **13** *Træningsbane*
- **14** *Sundhedssporet*
- **15** *Shelter/ bålplads*
- **16** *Adgang ad trampesti til 'Fiskebroen'*

Oversigtskort over Fjenneslev by i dag, med markering af byens forskellige faciliteter, attraktioner og landemærker. Målestok 1:6.000. Kilde: Sorø Kommune.

Signaturforklaring

1 *Alsted Sognehus / Legathuset*

2 *Alsted Kirke*

3 *Alsted Gadekær*

4 *Den Gamle Brugs*

★ *Informationspunkt*

☆ *Alsted Forsamlingshus*

1 *Kirkestien*

2 *Præsteskoven*

3 *Præstesøen*

4 *Legeplads*

★ *Bænk*

B *Busstoppested*

Oversigtskort over Alsted by i dag, med markering af byens forskellige faciliteter, attraktioner og landemærker. Målestok 1:4.000. Kilde: Sorø Kommune.

Planlagte udviklingsmuligheder

Kommuneplanen (Sorø Kommuneplan 2023-2034) og forskellige lokal-planer åbner en række muligheder for udvikling, særligt i Fjenneslev, i form af boligbyggeri og erhvervsudvikling, herunder detailhandel.

I nedenstående afsnit fremhæves de forskellige arealudlæg til byformål og byudvikling i kommuneplanen, i henholdsvis Fjenneslev og Alsted.

Oversigtskort over udlagte rammer i Sorø Kommuneplan 2023-2024, med markering af rammer med potentiale for byformål og byudvikling. Målestok 1:15.000. Kilde: Sorø Kommune.

De brune/orange arealer er boligrammer med udlæg til boligbyggeri, og de lyseblå er erhvervsrammer. Lilla rammer er centerområder, til f.eks. butikker, mens de grønne rammer dækker rekreative områder. Endelig er røde rammer afgrænsede rammer for landsbyer i landzone.

Udviklingsmuligheder i Fjenneslev

Området "Vrangslund", der er vist med rød på ovenstående kort, er udlagt til nyt boligområde jf. Sorø Kommuneplan. Området, der er omfattet af kommuneplanrammen "Fj.B 4. - Vrangslund", ligger i den syd-østlige del af Fjenneslev.

Området er omfattet af Lokalplan SK 68, der inddeler området i to delområder 1 og 2, illustreret på kortet til højre. Lokalplanen er byggeretsgivende for delområde 1, mens bebyggelse i delområde 2 vil kræve yderligere planlægning.

Vrangslund har rammerne for en ny økolandsby

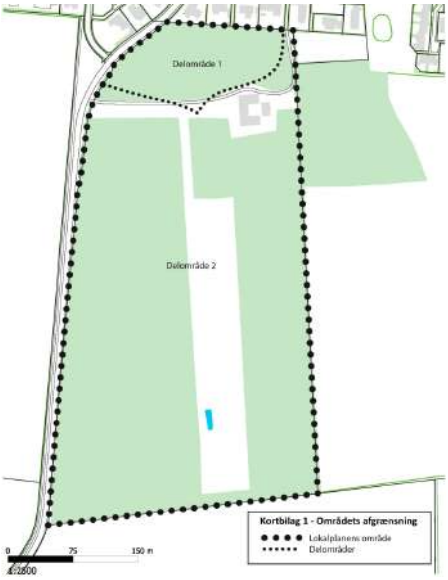
Visionen i Lokalplan SK 68 er at udvikle og opføre en bæredygtig og selvforsynende økolandsby som et forbillede for fremtidens byudvikling i landområder.

De tre vigtigste punkter for udviklingen af området er:

- En bebyggelse på landskabets og naturens præmisser, bl.a. bevaring af eksisterende natur og skabelse af nye grønne områder og biodiversitet.

- En bebyggelse på fællesskabets præmisser, herunder varierede boligtyper, fællesarealer og mange fælles faciliteter, som også kan bidrage positivt til den eksisterende Fjenneslev by.
- En bebyggelse opført med sunde bæredygtige materialer.

Lokalplanen og Vrangslund-området opdeles i en række stor-parceller til hhv. åben-lav, tæt-lav og etageboligbebyggelse omkring en fælles grøn midte kaldet "Det Grønne Strøg". De varierede boligtyper og størrelser skal bidrage til at skabe et mangfoldigt og spændende boligområde, der imødekommer borgernes forskellige boligbehov og livsstadier. Vi ser projektet som en lokal drivkraft for udviklingen af Fjenneslev. De muligheder som projektet skaber, styrker Fjenneslev som en attraktiv by med potentiale for at tiltrække nye borgere og samtidig fastholde nuværende borgere.

Udsnit af kortbilag 1 fra Lokalplan SK 68, der viser lokalplanens afgrænsning, samt opdelingen mellem delområderne 1 og 2. Kilde: Sorø kommune, Sjødahl & Co ApS og arkitekt Steen Palsbøll.

Udviklingsmuligheder i Alsted

Alsted er en af i alt 26 afgrænsede landsbyer, der er udpeget i Sorø Kommuneplan 2023-2034.

For en afgrænset landsby som Alsted, er der fastlagt rammer, som i meget begrænset omfang kan give mulighed for at opføre ny boligbebyggelse.

For Alsted er der også udarbejdet den bevarende "Lokalplan nr. 73 – Alsted By. Formålet med lokalplanen er særligt at bevare landsbyens historiske struktur, bebyggelse, gadenet og grønninger samt at åbne mulighed for ny bebyggelse herunder boliger, der tilpasses landsbyhelheden.

Mulighed for etablering af dagligvareindkøb

Der er i dag ingen muligheder for køb af dagligvarer i hverken Fjenneslev eller Alsted. Det er et stort ønske for beboerne i Alsted-Fjenneslev at få genskabt indkøbsmuligheder tæt på, og dermed undgå at skulle køre 10-20 km tur/retur for at handle. I Sorø Kommuneplan 2023-2034 er der i Fjenneslev udlagt et område til centerformål, angivet som det lilla område med grøn kant på kortet på side 16. Indenfor kommuneplanrammen Fj.C 1 kan der etableres butikker i enten ny eller omdannet bebyggelse i følgende omfang:

- Maks. butiksstørrelse til dagligvarer: 1.200 m^2
- Maks. størrelse for butikker til udvalgsvarer: 500 m^2
- Samlet etageareal til butiksformål: Maks. 1.300 m^2

Områdets placering kan ifm. en kommuneplanrevision evt. genovervejes for at sikre at placeringen af et kommende supermarked er tidssvarende. I Alsted er der ikke en separat ramme til centerformål, da der her er en landsbyramme.

Kildeagervej, Fjenneslev. Kilde: Else-Marie Rebien.

Oversigtskort over landsbyramme for Alsted, i Sorø Kommuneplan 2023-2024. Målestok 1:8.000. Kilde: Sorø Kommune.

Potentialer og idéer til indsatsområder

- Bedre offentlig transport
- Bedre indkøbsmuligheder / supermarkeder / lokale råvarer
- Stier i skel og stisystem mellem byerne
- Fokus på hastighedsbegrænsning
- Skiltning i Alsted Skov
- Købmand / kaffebar / kulturhus i Fjenneslev
- Forbedring af Alstedvejens tilstand
- Bedre internet
- Forening for hobbylandbrug
- Hundeskov i Fjenneslev
- Skovrejsning i Fjenneslev

Udviklingsvisioner for Alsted-Fjenneslev

Hvorfor er befolkningstilvækst en nøglekomponent i visionen for Alsted-Fjenneslev? Det er fordi en beskeden befolkningstilvækst vil kunne udgøre et tipping point for områdets udviklingspotentiale og skabe en positiv spiral der bl.a. kan sikre fastholdelse af daginstitutionstilbud i form af vuggestue og børnehave, danne befolkningsmæssigt grundlag for en dagligvarebutik, et lokalt spisested, afsætningsmuligheder for lokalt producerede fødevarer og fastholdelse servicefunktioner såsom frisører, pakkeshop o.lign, og dermed samlet set øge udbuddet af lokale arbejdspladser.

Samtidig understreger visionen, at Alsted-Fjenneslev er et lokalområde for alle aldre, der understøtter det gode liv på landet gennem alle livets faser. Dette gælder både bolig- og servicebehov, men især også de elementer, der øger livskvaliteten – såsom adgang til naturoplevelser, et aktivt fritidsliv og stærke lokale fællesskaber gennem hele livet. Fundamentet er fremtidssikrede og moderne landsbymiljøer, der udvikler sig bæredygtigt og gennem tæt samspil mellem mennesker, landskaber, natur og områdets centrale plads i danmarkshistorien.

På baggrund af processen, er der identificeret seks udviklingsvisioner

De 6 udviklingsvisioner

1. Bynær natur og rekreative områder som drivkraft for byudvikling i Fjenneslev
2. Attraktivt landsbyliv med en levende og samlende bymidte i Alsted
3. Øget lokal sammenhængskraft og nye naturoplevelser via stisystemer
4. Styrket formidling af lokalområdets unikke plads i danmarkshistorien
5. Forskønnelse af Ringstedvej som "byporten" til lokalområdet og Sorø Kommune
6. Fremtidssikre landsbyer med bæredygtig bosætning og attraktive servicefunktioner

for Alsted-Fjenneslev lokalområdet. Disse visioner er afgørende for at realisere den overordnede vision for området samt de fire udpegede indsatsområder. Disse visioner udgør rygraden i helhedsplanen og er indbyrdes forbundne for at sikre, at planens fulde potentiale realiseres. Samtidig kan de planlægges og gennemføres individuelt i den efterfølgende arbejdsproces efter helhedsplanens lancering.

Udviklingsvisionerne beskrives med fokus på de ideer de rummer og hvordan de skal ses som essentielle bidrag til den overordnede vision for Alsted-Fjenneslev. Hver udviklingsvision kan indeholde flere skitserede konkrete projektidéer, der på kort eller lang sigt kan bidrage til at opfylde målene for den overordnede vision.

Men den egentlige udformning og realisering af udviklingsvisionerne og projektidéerne ligger i en proces efter helhedsplanens lancering i samspil mellem politikere, forvaltning og lokale aktører i et arbejde der involverer konkrete projektbeskrivelser, klarlægning af økonomi og finansieringsmuligheder, lokale ressourcer, tackling af udfordringer, drift og organisering for at sikre en bæredygtig implementering og langsigtet overlevelse af projekterne.

Udviklingsvision 1:

Bynær natur og rekreative områder som drivkraft for byudvikling i Fjenneslev - udvikling af aktivitetsområdet omkring skaterbanen og området ved sundhedssporet i Fjenneslev

Formålet er at understøtte den langsigtede udvikling og bosætning i Fjenneslev by ved at samle og etablere en række aktiviteter, der kan skabe en attraktiv bykerne for Fjenneslev. Bykernen skal fungere som et naturligt mødested for områdets beboere, både i daglig brug og ved større udendørs events og arrangementer såsom markeder og højtidsfejringer.

Det eksisterende aktivitetsområde omkring skaterbanen i Fjenneslev inkluderer allerede en række faciliteter såsom en kælkebakke, en beach volley-bane, en lille legeplads, en lille fodboldbane samt en udendørs fitness-bane i den nærliggende skov. Området grænser op til kommunalt ejet landbrugsjord, som sundhedssporet går rundt om. Dette område har længe været i fokus for lokalforeningen i forbindelse med ansøgninger til udviklingspuljen, hvilket har resulteret i det nuværende høje udbud af aktiviteter.

Udgangspunktet er at bygge ovenpå de eksisterende faciliteter og skabe bynære naturoplevelser ved at udvikle området omkring sundhedssporet gennem ny skovrejsning, anlæggelse af en sø, muligheder for græsningslaug, nyttehaveforening, naturlegeplads, bålhytte med mere.

Dette vil samtidig styrke Fjenneslevs klima- og biodiversitetsindsats og kan integreres med yderligere skovrejsning i området f.eks. i forbindelse med drikkevandsbeskyttelse og de muligheder der ligger i Grøn Trepart for private lodsejere. Området grænser også op til Vrangslund, som kan være drivkraften for yderligere bosætning i området. Samlet set udgør områdets placering og eksisterende faciliteter et solidt fundament for udvikling og styrkelse af byens attraktivitet og fællesskab.

Det foreslås også at have et langsigtet mål om at samle områdets idræts- og foreningsaktiviteter ved at etablere et nyt forenings-, kultur- og idrætshus, inspireret af landsbyhuset i Gyrstinge i takt med at de eksisterende faciliteter i lokalområdet står til fornyelse. Huset skal indeholde idrætshal, lokaler til foreningslivet osv. I tilknytning til huset, etableres udendørs idrætsfaciliteter som f.eks. multibane og fodboldbane. Målsætningen er at skabe et hus der kan rumme at samle og styrke de tilbud og aktiviteter der i dag er spredt i området såsom Alsted-Fjenneslev Hallen, Vrangshøj, sportspladsen o. lign. Ved at samle aktiviteterne kan man styrke indsatsen fra de frivillige kræfter, som i øjeblikket kan

Signaturforklaring

Folke-/ fourageringsskov (skovrejsning)

Sø

Naturlegeplads

Bålhytte

Hundeskov

Nyttehaveforening

Græsningslaug

Aktivitetsskitse over området for udviklingsvision 1, centreret omkring sundhedssporet i Fjenneslev. Kortet viser de potentielle aktiviteter og potentialer i området, mens de eksisterende aktiviteter og faciliteter kan ses af kortet på side 10-11. Målestok 1:4.000. Kilde: Sorø Kommune.

opleves som spredte og isolerede på grund af de mange separate aktiviteter. En sammenhængende tilgang vil således gøre det lettere at organisere frivillige kræfter og styrke samarbejdet mellem foreninger og initiativer, hvilket kan tiltrække dem, der ønsker at engagere sig i lokalsamfundet og dermed øge frivilligheden og fællesskabet i lokalområdet.

Ambitionerne

Etableringen af en levende bykerne og et stærkt fællesskab vil gøre Fjenneslev til et attraktivt sted at bosætte sig, hvilket kan tiltrække nye beboere og bidrage til en positiv byudvikling. Samlet set handler det om at udvikle og samle aktiviteter i Fjenneslevs bykerne, der skaber et stærkt fundament for visionen om at tiltrække nye borgere ved at skabe:

- Naturnære oplevelser og styrket klima- og biodiversitetsindsats:

Planer om at udvikle området med skovrejsning, sø, naturlegeplads osv. vil tiltrække dem, der værdsætter natur og udendørsaktiviteter og som søger en bæredygtig livsstil.

- Attraktive faciliteter og fællesskab:

Et bredt udvalg af natur-, idræts- og kultur-aktiviteter vil appellere til dem, der værdsætter et aktivt fritidsliv og ønsker adgang til forskellige aktiviteter tæt på hjemmet.

Forklaring til oversigtskort og aktivitetsskitse på side 23

Eksisterende aktiviteter:

- Skaterbane
- Kælkebakke og legepladser
- Beachvolleybane
- Mini-fodboldbane
- Fitnessredskaber

Potentielle nye aktiviteter:

1. Folke- og fourageringsskov

Etablering af skov, evt. efter folkeskovkonceptet, men med fokus på lokale muligheder for fouragering af frugter, bær og svampe, så der er fokus på biodiversitet og lokale fødevarer.

2. Nyttehaveforening

En del af området kan afsættes til lokal fødevareproduktion i form af en nyttehaveforening for beboerne.

3. Sø og udflugtsplads

Sø i tilknytning til skovprojektet med en bålhytte, picnicplads og en naturlegeplads, der kan fungere som et attraktivt udflugtsmål for alle.

4. Hundeskov

I området kan der indtænkes en indhegnet hundeskov. Denne kan dog også placeres på andre arealer i eller nær Fjenneslev, f.eks. på et restareal i forbindelse med et kommende solcelleprojekt.

5. Græsningslaug

Det resterende område afsættes som potentielt græsningslaug med eksempelvis får eller kvæg og dermed bidrage til lokal fødevareproduktion og biodiversitet.

Udviklingsvision 2:

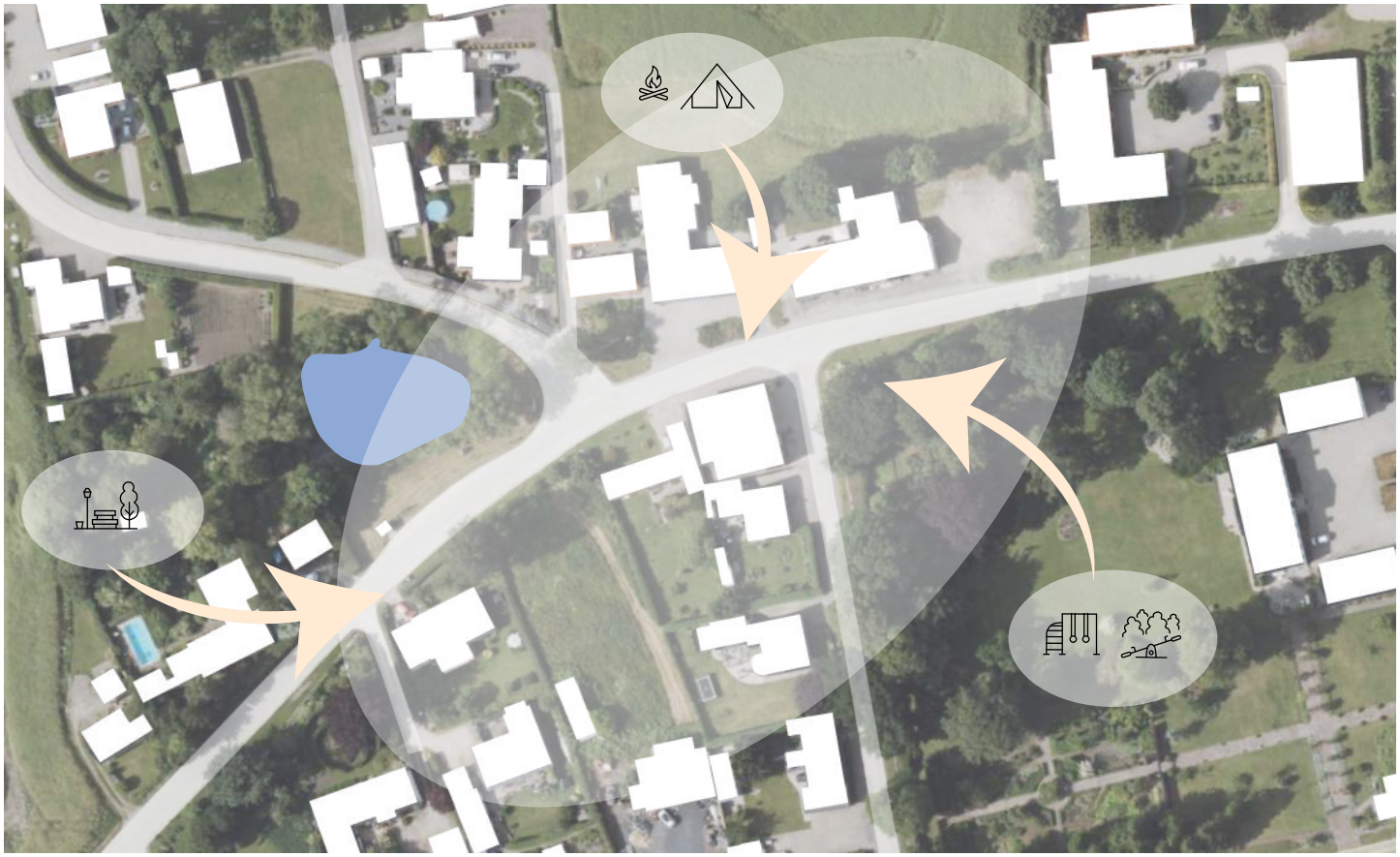
Attraktivt landsbyliv med en levende og samlende bymidte i Alsted

Visionen om at etablere Alsted Bymidte udspringer af ønsket om at vitalisere og udvikle landsbylivet ved at bruge Alsted Bymidte som et centrum for liv og aktivitet. Målet er at skabe et lokalt samlingspunkt hvor fællesskabet kan blomstre.

Konkret indebærer visionen, at vi samler og styrker de allerede eksisterende funktioner i byen samt tilføjer nye rekreative elementer. Visionen er baseret på forskellige komponenter, der samlet set vil gavne både lokale og besøgende, f.eks. cykelturister på Alstedvej.

Overordnet består visionen af tre elementer som understøtter etableringen af en attraktiv bykerne i Alsted:

Oversigtskort over området for udviklingsvision 2, centreret omkring Alsted Bymidte. Kortet viser de potentielle rekreative elementer der foreslås. Markeringerne er ikke faste, og pilene symboliserer, at de potentielt kan etableres inden for det overordnede område i byens midte. Eksisterende aktiviteter og faciliteter kan ses af kortet på side 12-13. Målestok 1:1.500. Kilde: Sorø Kommune.

- Flytte børnelegepladsen og etablere nye legeredskaber for voksne (f.eks. petanquebane/ krolf mm.) på et centralt og samlet område i Alsted.

- Genopretning af gadekæret som attraktivt opholds- og mødested.

- Etablere shelter / cykelcamping evt. ved Den Gamle Brugs.

Byens fremtidige legeplads

Der ligger i dag én legeplads i Alsted. Legepladsen ligger i udkanten af byens vestlige del på privat ejet grund, den vedligeholdes af frivillige. Som led i at etablere Alsted Bymidte, er det nødvendigt at samle forskellige byfunktioner, for at de tilsammen og gennem synergi-effekter kan skabe en mere levende bymidte.

Ud over flytning af legepladsen er der også et ønske om at integrere nye elementer, f.eks. outdoorfitness, en petanquebane og en bål/grill plads, der retter sig mod det voksne publikum. Disse elementer tilføjer en social og sundhedsmæssig dimension til området og bidrager til at gøre bymidten til et inkluderende sted for både børn og voksne.

Alsted Gadekær som samlingssted

I hjertet af Alsted ligger byens gadekær, og dets historiske betydning kombineret med naturlig skønhed danner rammerne om et sted, der kan blive et centralt samlingspunkt for lokalsamfundet. Tidligere har Alsted Gadekær været scene for mindeværdige begivenheder, som har styrket båndene i lokalsamfundet.

Lokale frivillige har eksempelvis afholdt "havnefester" ved gadekæret, til glæde for beboerne i Alsted. Gennem frivilliges indsats ønsker vi at genskabe gadekæret til et mere blomstrende lokalt mødested. Alsted Gadekær er gradvist forringet og står i dag tilgroet med vegetation og misligholdte træer. Det engang åbne og indbydende gadekær er i dag præget af begrænset synlighed og trænger nu både til en kærlig hånd og en langsigtet plan for vedligeholdelse.

For at genoprette gadekærets visuelle appel og skabe et hyggeligt mødested for de lokale, er det nødvendigt at kommunen oprenser området samt fælder og beskærer træer. Dette vil give lokal-samfundet mulighed for at genindtage området og skabe et attraktivt samlingssted. Udover oprensningen ønsker vi at tilføje

Eksempel på naturlegeplads for børn og voksne på nyt samlingssted i Alsted. Kilde: K.F./Unsplash

nogle rekreative elementer for at skabe et levende og aktivt mødested. Ny belysning vil også forbedre områdets tryghed og sikkerhed, og samtidig skabe en indbydende atmosfære om aftenen.

Etablering af borde-bænkesæt, et offentligt toilet og andre rekreative elementer som for eksempel overdækkede siddepladser, brødudsalg, bytte/låne-central, bålplads vil understøtte og forstærke gadekærets funktion som lokalt mødested i byen. Samlet set håber vi, at denne indsats vil transformere Alsted Gadekær til et levende område, der inviterer både lokale og besøgende til at samle sig omkring gadekæret og nyde hinandens selskab. Måske endda byens gamle "havnefest" bliver genoplivet?

Shelter / cykelcamping ved Den Gamle Brugs

Der er mange cykelturister som kommer igennem Alsted, da Alstedvej er del af den nationale rute 6 fra København til Esbjerg og cykelrute 88 fra Bremen i Tyskland til Roskilde kører igennem Brohusevej, Tornmarksvej og Alstedvej.

Ved Den Gamle Brugs, der i dag fungerer som genbrugsbutik ønsker vi at etablere et shelter, der specifikt imødekommer både cykelturister, der passerer byen, samt lokale, der ønsker at nyde en sheltertur. Som særlig service til cykelturister vil vi undersøge, om der er mulighed for at købe adgang til toilet og minikøkken i Den Gamle Brugs.

Eksempel på samlingsplads ved gadekæret. Kilde: Alsted-Fjenneslev lokalforening med tilladelse fra Plus A/S.

Et sådant shelter og cykelcamping vil fungere som et multifunktionelt rum, der fremmer (øko)turisme, rekreation og fællesskab, og dermed bidrager til at styrke forbindelsen mellem byens besøgende og lokalbefolkningen. Øget cykelturisme styrker også muligheden for afsætning af lokale fødevarer ved vejboder o. lign. samt nye udviklingsmuligheder for Den Gamle Brugs, hvor der eksempelvis kan hentes inspiration fra Bindeballe Købmandsgaard.

Ønsket om at placere legepladsen tættere på bymidten, udvikle de rekreative elementer omkring gadekæret og placering af shelter/cykelcamping ved Den Gamle Brugs er baseret på en helhedsorienteret tilgang til byplanlægning og byudvikling. Ved at integrere legeplads, outdoor fitness mv. i bymidten ønsker vi, at skabe en mere levende og social bykerne, hvor forskellige aktiviteter kan foregå samtidig og dermed skabe en række fordele:

- **Fremme samhørighed:**

Ved at placere rekreative elementer tættere på bymidten kan det skabe et naturligt mødested for både børn og voksne. Dette kan styrke fællesskabet og skabe en følelse af samhørighed mellem beboerne.

- **Fremmer aktiviteter for alle:**

Placeringen af rekreative elementer tæt på bymidten betyder, at børn kan lege, mens forældrene deltager i andre aktiviteter eller begivenheder. Dette skaber et dynamisk miljø, hvor folk i forskellige aldersgrupper kan deltage i forskellige aktiviteter tæt på hinanden - sammen eller hver for sig.

- **Skaber et multifunktionelt byrum:**

Ved at kombinere legepladsen med andre faciliteter i bymidten, såsom gadekæret, forsamlingshuset og Den Gamle Brugs, skabes et multifunktionelt byrum. Dette kan give byen større fleksibilitet og anvendelsesmuligheder.

Eksempel på shelterplads til cykelturister eller lokale. Kilde: Alsted-Fjenneslev lokalforening med tilladelse fra Plus A/S.

Alsted er gennemkørselsby for flere ruter, og cykelturister hilses velkommen og tilbydes forskellige services som shelter, toilet/bade-forhold. Kilde: Nuno Ricardo/Unsplash.

Eksempel på bogbyttecentral. Kilde: Gigi/ Unsplash.

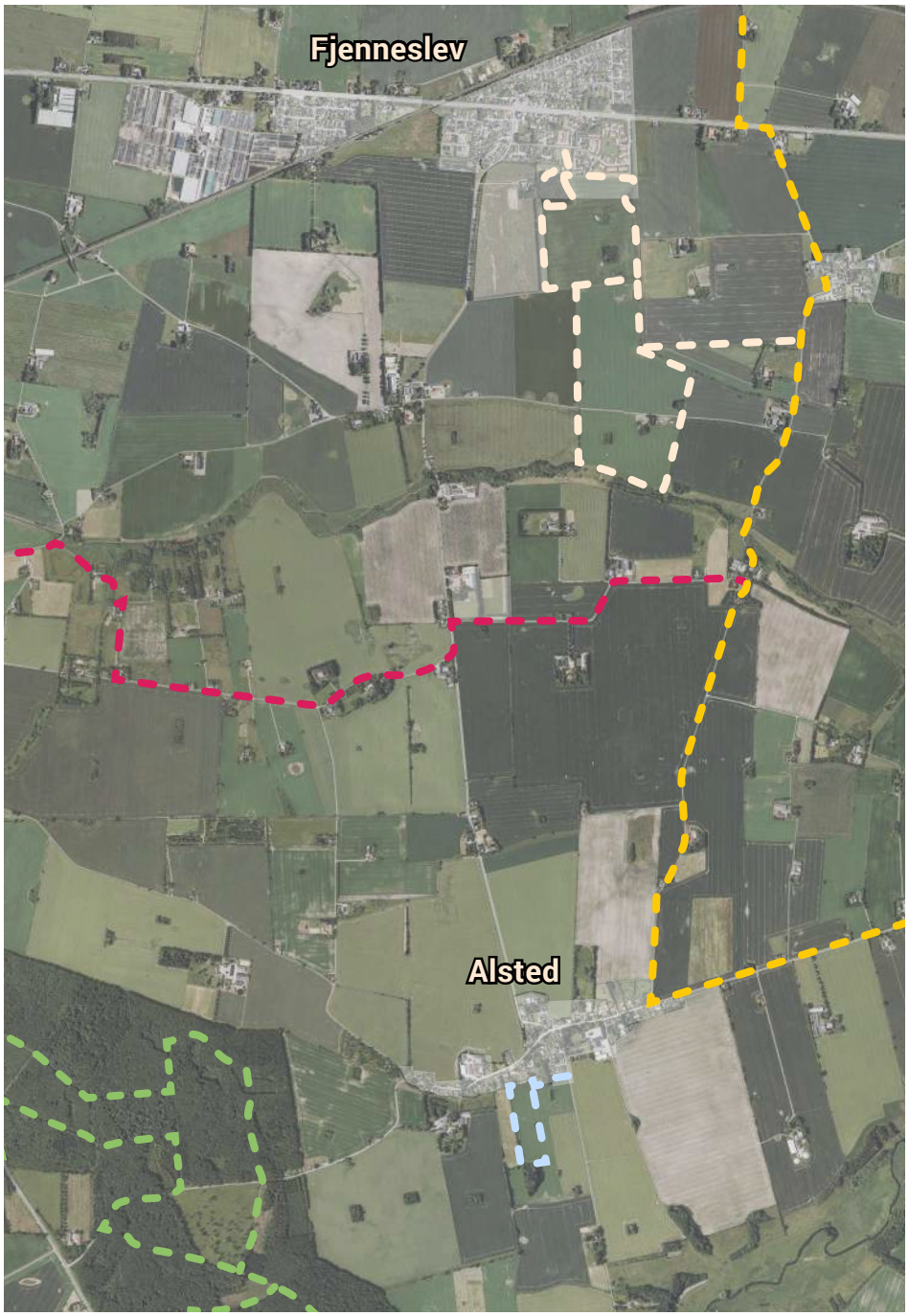
Udviklingsvision 3:

Øget lokal sammenhængskraft og nye naturoplevelser via stisystemer

Alsted-Fjenneslev er et område præget af primært de to landsbyer, men rummer samtidig også en række mikrolandsbyer såsom Hylstrup, Sasserbro Huse, Kirke Fjenneslev, Frederikshåb, Alsted-Flinterup og Fjenneslevmagle.

Målet er at styrke forbindelsen mellem Alsted og Fjenneslev og de små mikrolandsbyer ved at etablere flere naturstier og forbedre informationen om eksisterende stisystemer i området. I dag er de to hovedbyer kun forbundet via vej og cykelsti og adskilles naturligt af Tuel Å, som i øvrigt er et område der er udpeget som et af Sorø Kommunes større, sammenhængende naturområder.

Vores mål er at kortlægge og tydeliggøre de nuværende stier og cykelveje, samtidig med at vi udvikler forslag til nye stier. Disse stier skal ikke kun forbedre

Oversigtskort over både eksisterende og potentielle stier i området omkring Alsted-Fjenneslev. Grøn sti er en del af stinettet 'DN'S spor i landskabet', gul sti er 'Munkevejen', der er en regional sti, mens rød sti er andre, rekreative stier. Endelig er blå sti kirkesporet ved Alsted Kirke, og beige sti er Sundhedssporet ved Fjenneslev, samt andre trampestier. Målestok 1:30.000. Kilde: Sorø Kommune.

Udsnit af Munkevejen, en langdistance-cykelrute med start i Tyskland (Glückstadt) og slut i Roskilde. Ruten passerer Sorø og Alsted-Fjenneslev lokalområde. Kilde: Munkevejen.dk/Parks'nTrails.

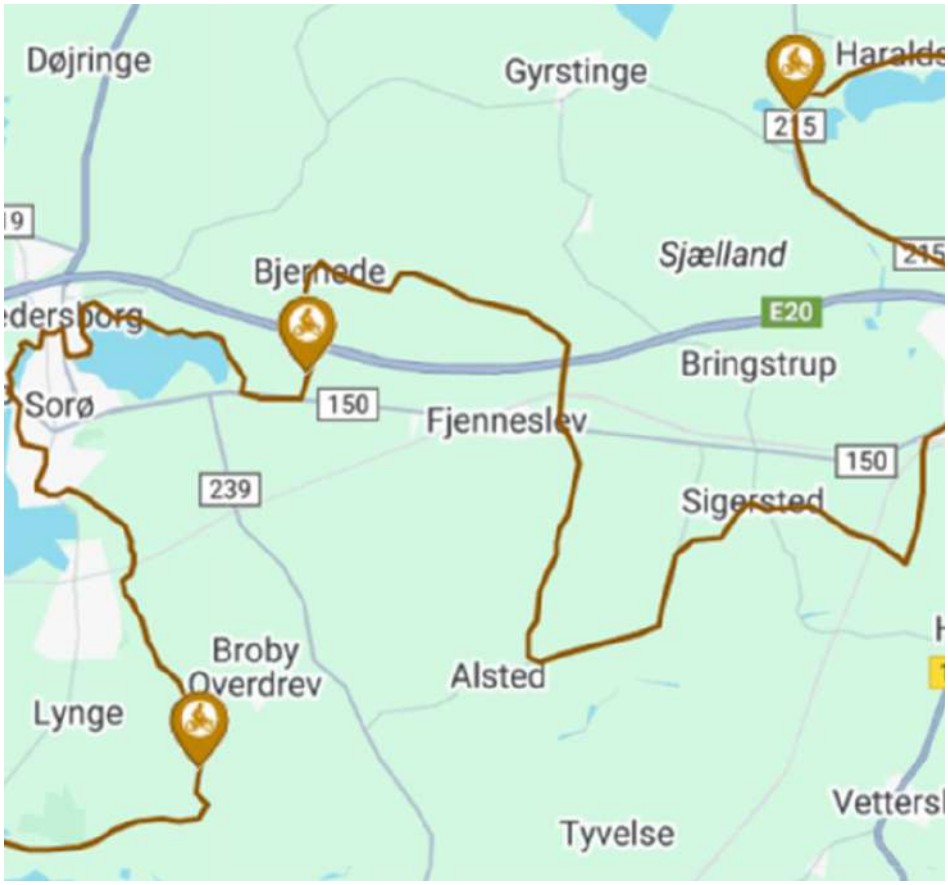
forbindelsen og sammenhængskraften mellem byerne, men også give beboerne bedre adgang til den omkringliggende natur, især omkring Tuel Å og Suså. Dette vil ikke kun fremme sammenhængskraften mellem Alsted og Fjenneslev, men også øge mulighederne for rekreation og naturoplevelser i området for hele kommunen.

Der er allerede flere gode ideer til nye stier og nedenstående skal ikke opfattes som en endelig eller udtømmende liste, men som inspiration:

- Ny sti fra det eksisterende sundhedsspor til Fjenneslev-maglevej
- Nye trampestier fra nuværende trampesti i øst og vest til Tornmarksvej og Fjenneslev-maglevej
- Ny sti fra Alsted til Tuel Å
- Cykelsti fra Alsted til Sorø by
- Stisystem der forbinder Alsted by med Alsted Skoven og områderne ved Susåen

Under arbejdet med helhedsplanen er det blevet klart, at der mangler tilstrækkelig information om eksisterende adgangsveje, såsom adgang til Alsted Skov fra Hejreskovvej og adgang til Suså fra Alsted. For at afhjælpe dette bør alle stier i området gøres synlige på Lokalforeningens hjemmeside samt på andre relevante hjemmesider, der tilbyder information om vandreruter.

Derudover bør stierne markeres med infostandere på strategiske steder, hvor QR-koder kan opsættes, som linker direkte til Lokalforeningens hjemmeside eller en anden relevant side med detaljeret information om vandrestierne. Dette vil gøre det lettere for både lokale og besøgende at finde og benytte de eksisterende stier og få glæde af områdets naturskønne omgivelser.

Udsnit af Munkevejen, der går forbi Fjenneslev Kirke og passerer Alsted. Kilde: Munkevejen.dk/Parks'nTrails.

Der skal også undersøges, hvordan de eksisterende og nye stier kan forbindes med regionale stier/ruter såsom "Fodsporet", "Istidsruten" og lignende initiativer.

Som minimum bør der arbejdes for at sikre, at information om stierne i Alsted-Fjenneslev bliver gjort tilgængelig både lokalt og regionalt gennem disse initiativer. Dette vil ikke blot forbedre sammenhængen mellem stisystemerne, men også øge både synligheden og tilgængeligheden af områdets naturoplevelser for både lokale beboere og besøgende fra hele regionen.

Der er også stort potentiale i at få undersøgt, hvordan stier kan tænkes i forhold til forhistoriske minder og hvordan områdets historie om f.eks. Hvideslægten kan tænkes ind i forhold til eksisterende og kommende stier i området. Derfor vil et samarbejde med foreningen "Asser Rigs Hus" være helt naturligt. Netop denne forening er blevet etableret som direkte resultat af de møder, der har været afholdt i forbindelse med tilblivelsen af denne helheds-plan.

Udviklingsvision 4:

Styrket formidling af lokalområdets unikke plads i danmarkshistorien

Alsted-Fjenneslev optager en helt unik plads i danmarkshistorien på grund af den magtfulde Hvide-slægts historie, fødested for Asser Rigs og Fru Inges to sønner Absalon og Esbern Snare, som voksede op med deres fosterbror den senere Kong Valdemar ved Fjenneslevs berømte to-tårnede landsbykirke.

Historien samler lokalsamfundet og skaber identitet, tilhørsforhold og stolthed. Den giver noget at mødes om og danner grundlag for fælles aktiviteter. Derfor er det vigtigt at have en udviklingsvision for historien i Alsted-Fjenneslevs helhedsplan.

Historien kan fungere som et støttende element i de øvrige udviklingsvisioner – for eksempel ved at integrere områdets rige kulturarv og fortidsminder i arbejdet med stier, der skal binde lokalområdet sammen og skabe bedre adgang til naturkvaliteterne i området. Se også udviklingsvision 3.

En styrket formidling af Hvide-slægtens centrale rolle i Danmarks historie kan bidrage til at tiltrække endnu flere turister til Fjenneslev Kirke, som allerede besøges af et betydeligt antal hvert år. Dette kan potentielt åbne nye erhvervs-muligheder inden for turisme og samtidig understøtte bosætningen i området, da den historiske oplevelse fungerer som et vindue til områdets øvrige kvaliteter.

Kirkerne og fortidsminderne i landskabet udgør således nogle af områdets enestående kvaliteter og rummer fremragende muligheder for at promovere Alsted-Fjenneslev på tværs af kommunegrænserne som et kulturhistorisk besøgsmål.

Der er lokalt stor opbakning til at forbedre både oplevelserne og fortællingen om lokalområdets særlige plads i Danmarkshistorien ved hjælp af dedikerede faciliteter, digitale løsninger og en tydelig formidling.

Der er særligt fokus på etableringen af et oplevelses- og formidlings-center ved Fjenneslev Kirke. Foreningen "Asser Rigs Hus" arbejder allerede tæt sammen med menighedsrådet og Provstiet om at realisere denne vision. Ambitionerne spænder fra et historiecenter i stil med Trelleborg – med udstillinger, spisesteder og levende værksteder – til et ubemandet besøgscenter, hvor plancher, videoer og interaktive skærme formidler områdets historiske betydning.

Udviklingsvisionen er også at synliggøre de historiske fortids-minder i landskabet, sikre deres bevarelse og formidle deres kultur-historiske fortælling gennem:

- Historiske vandreture i Alsted Skov, ved åer, over marker til fortidsminder som gravhøje, og til kirkerne i området

Signaturforklaring

Kirke

Gravhøj

Runesten

Milesten

Oversigtskort for udviklingsvision 4, der viser placeringen af fortidsminder i Alsted-Fjenneslev-området. Målestok 1:30.000. Kilde: Sorø Kommune.

Fjenneslev
Alsted

- Historisk "skattejagt" - etablere pejlemærker/historiske figurer i landskabet - der gør oplevelsen sjov for både børn og voksne

- Forbedre kort og vejskilte så fortidsminder og ruter bliver lette at finde

- Podcast/QR-koder der formidler fortællingen om det man ser, når man følger en rute/historisk vandretur

Med digitale løsninger, både ved kirkerne og på ture i naturen, kan man skabe en dynamisk og engagerende fortælleoplevelse, der appellerer til et bredt publikum og bidrager til at fremhæve lokalområdets unikke kulturarv på en moderne og tilgængelig måde.

Der er også et stort potentiale for at tiltrække turisme til Sorø kommune og give oplevelser og skabe sammenhænge i området med udgangspunkt i Danmarks-historien. Beboere i lokalområdet kan bruge de nye tiltag som nye muligheder for rekreative aktiviteter og blive mere bevidste om forhistorien lige udenfor døren.

At udvikle historiefortællingen om lokalområdet gennem øget kommunikation ved kirkerne, historiske vandrestier og digital formidling vil både opfylde visionen om at fremhæve naturen og kulturhistorien og samtidig give mulighed for sociale fællesskaber og aktiviteter der kan tiltrække nye besøgende, og skabe opmærksomhed for områdets kvaliteter.

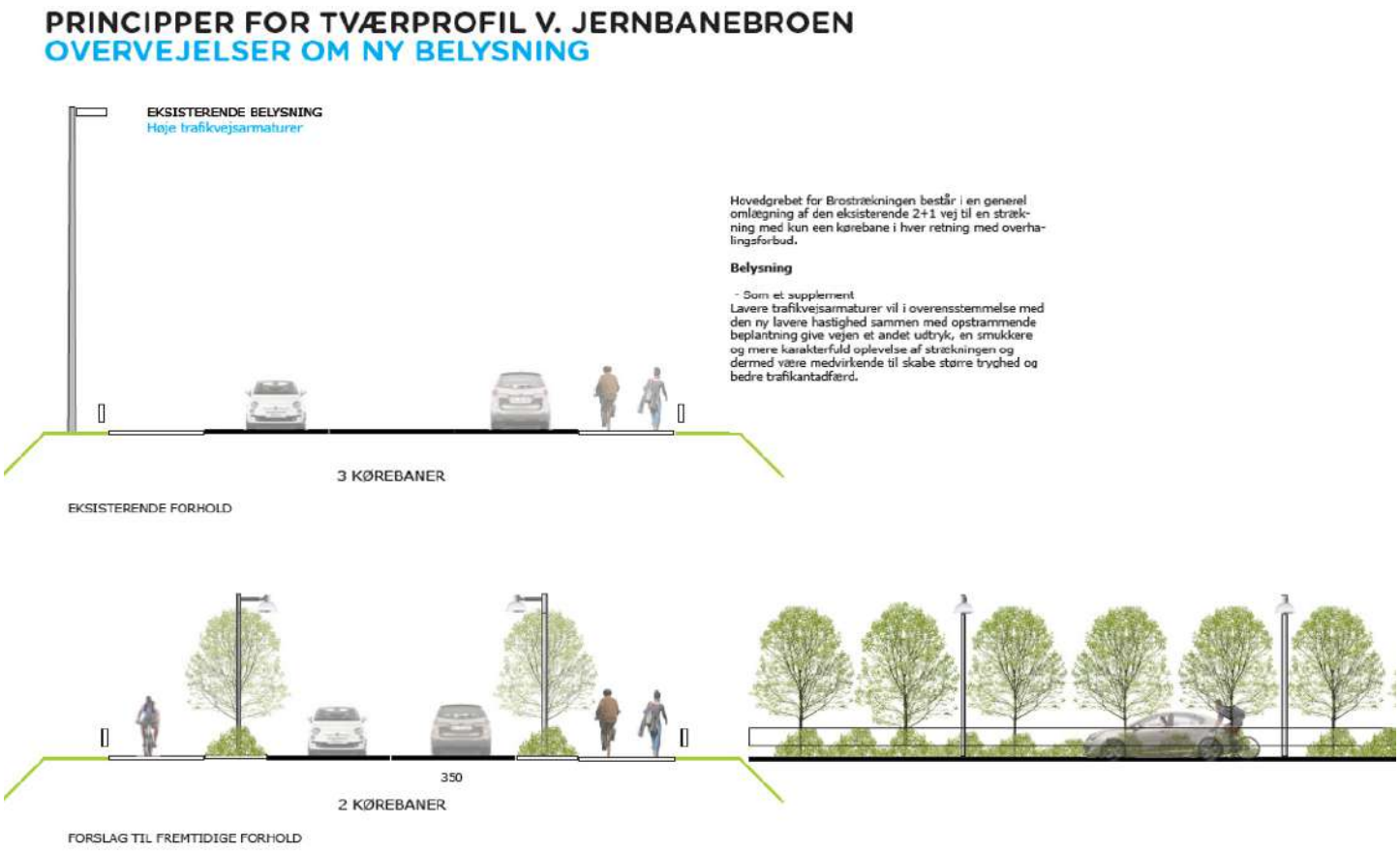
Udviklingsvision 5:

Forskønnelse af Ringstedvej som 'byporten' til lokalområdet og Sorø Kommune

Ringstedvej er "byporten" til hele Alsted-Fjenneslev og derfor et essentielt indsatsområde i forbindelse med helhedsplanen for området, da den tegner første-håndsindtrykket af lokalområdet. Ringstedvej bør i sin fremtoning udstråle den samlede vision om bæredygtig bosætning og tæt forbundethed med den omkring-liggende natur.

Med denne udviklingsvision ønsker vi at skabe en sikker og attraktiv oplevelse af strækningen gennem Fjenneslev - både for byens borgere, som færdes i byen, og for trafikanterne som blot passerer gennem byen. Desuden ønskes en bedre sammenhæng i byen, som i dag er skåret skarpt op af jernbane og hovedvej. Samtidig ønsker vi at oplyse visuelt om de aktiviteter og seværdigheder som området byder på. I 2014 udarbejdede Rambøll i samarbejde med Alsted-Fjenneslev Lokal-

Illustration af hvordan en ny lavere belysning og beplantning kan forskønne Ringstedvej og gøre vejen mere sikker. Kilde: Fotomontage fra Byforskønnelse konceptforslag udviklet af Alsted-Fjenneslev Lokalforening og Rambøll.

forening et forslag til hvordan man kan skabe bedre sammenhæng i byen. Denne rapport ligger til grundlag for udviklingsvisionen i helhedsplanen og peger på de tre punkter A, B og C:

A) At skabe ny sammenhæng og sammenbinde Fjenneslev på begge sider af jernbanebroen. Det sker ved at anvende tre hovedelementer:

1. Byporten, markeringen af overgang fra land til by og skiltning med eget "våbenskjold" der promoverer områdets attraktioner (grøn natur, åer, Fjenneslev Kirke, fortidsminder m.v.)

2. Beplantning af bystrækningen på begge sider af broen med træer og underbeplantning i sideøerne skal udføres med en åben rytme. Dette vil medføre en indsnævring af vejrummet, samtidig med at udsynet til landskabet bevares.

3. Jernbanebroen vil inkludere en indsnævring af vejprofilet samt beplantning langs broen. Beplantningen i forskellige udformninger vil fungere som det sammenhængende element for hele strækningen og vil starte ved byportene.

B) At ændre de trafikale forhold, så der tages mere hensyn til beboernes sundhed og sikkerhed. Det sker ved at:

Forløbet langs Ringstedvej i Fjenneslev. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening

Forløbet langs Ringstedvej i Fjenneslev, fra byskilt til byskilt. Målestok 1:5.000. Kilde: Sorø Kommune.

1. Omlægge den eksisterende 2+1 vej til en strækning med kun én kørebane i hver retning og med en markering af byporten med en midterø samt med fleksible midterarealer med enkelte beplantede midterøer.

2. Opsætte lavere trafikarmaturer. De vil sammen med opstammet beplantning give overgangen til byen en anden karakter, og dermed være medvirkende til at skabe bedre trafikantadfærd.

C) At markere at Alsted-Fjenneslev-området har historiske og naturmæssige attraktioner. Det sker ved at:

1. Markere byporten med eget byvåben og skiltning af attraktioner i området. Byvåbnet skal være et gennemgående symbol, der kan anvendes på skilte, ved faciliteter, på sociale medier og ved begivenheder i lokalområdet.

Udviklingsvision 6:

Fremtidssikre landsbyer med bæredygtig bosætning, attraktive servicefunktioner og potentiale for at tiltrække pendlere

Denne udviklingsvision understøtter Alsted-Fjenneslevs fremtidige vækst og sikrer, at byerne er attraktive og gode steder at bo for både nuværende og fremtidige beboere.

Sorø Kommunes Kommunalbestyrelse har med vedtagelsen af "Lokalplan SK 68 - Boligområde ved Vrangslund" etableret grundlaget for et nyt boligområde på det ca. 14,6 ha store areal ved Vrangslund.

Vrangslund er en vigtig lokal drivkraft for yderligere byudvikling i Fjenneslev og hvor lokalplanens høje krav til bæredygtig byudvikling skaber potentiale for nye typer af tilflyttere og boformer eksempelvis økologiske landsbyer eller lignende. Nytilflyttere kigger dog ikke udelukkende på boligen men også på områdets faciliteter.

Området for Lokalplan SK 68 i den sydlige del af Fjenneslev, hvor der er potentiale for byudvikling. De to delområder, som også ses på side 17, er afgrænset. Målestok: 1:5.000. Kilde: Sorø Kommune.

Fotomontage af ny brostrækning med beplantning og kun en kørebane i hver retning med overhalingsforbud. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening og Rambøll.

For at sikre Fjenneslevs fortsatte vækst og gøre Vrangslund, og eventuelt andre udlagte områder attraktivt for nye beboere og i det hele taget skabe levende landsbymiljøer - også for de eksisterende indbyggere - er det afgørende at helhedsplanen understøtter de vigtige infrastruktur- og serviceelementer i Alsted-Fjenneslev. Disse skal understøtte det moderne liv i alle dets faser herunder:

- Fastholdelse af daginstitutioner i lokalområdet
- Etablering af nye leje- og ejerboliger der er egnet til seniorer og ældre, for at sikre at de kan blive i lokalområdet
- Attraktive rammer i kommuneplanen for etablering af dagligvareindkøb (herunder revision af kommuneplanens nuværende placering for detailhandel i Fjenneslev til en mere attraktiv placering i Fjenneslev)
- Offentlige transportløsninger der understøtter både områdets attraktive pendler placering tæt på Ringsted station og børn og unges transportbehov ifm. skolegang og ungdomsuddannelser
- Etablering af mulighed for at modtage og sende pakker - eksempelvis pakkebokse
- Understøttelse af den stigende digitalisering af samfundet med fuld udbredelse af fibernet og mobilt bredbånd i hele lokalområdet

Altsammen forudsætninger der kræver et stort kommunalt engagement og commitment, men som også er en investering i at forløse de store potentialer for tilflytning som Alsted-Fjenneslev besidder.

Denne udviklingsvision styrker således ikke blot visionen om bæredygtig udvikling i Fjenneslev, men giver også konkrete fordele for områdets nuværende beboere og Sorø Kommune som helhed.

Ved at understøtte ovennævnte punkter og udviklingen af en attraktiv og dynamisk bydel i Vrangslund, tiltrækker vi ikke kun nye tilflyttere, men løfter også livskvaliteten for de nuværende beboere i Fjenneslev. Med flere faciliteter og tjenester tættere på hjemmet, vil beboerne opleve større bekvemmelighed og et bredere udvalg af tilbud i hverdagen.

Samtidig reducerer vi behovet for bilkørsel gennem en styrket infrastruktur, hvilket bidrager til et mere harmonisk og inkluderende lokalsamfund. Denne strategi understøtter vores mål om bæredygtighed og fremmer en mere miljøvenlig fremtid.

Susådalen ved Alsted. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Overvejelser om finansiering og realisering af de 6 udviklingsvisioner

Realiseringen af helhedsplanen og de 6 udviklingsvisioner kan støttes af forskellige kilder, såsom kommunale midler, fondsmidler, samt både private og lokale bidragsydere. En oplagt mulighed at afsøge, er økonomisk støtte fra Grøn Pulje midler.

Igennem Grøn Pulje, er opstillere af vedvarende energianlæg pålagt at indbetale et beløb pr. opstillet MW til den kommune, hvori de enkelte anlæg opstilles. Midlerne, der som udgangspunkt vil kunne tildeles f.eks. foreninger, har til formål at støtte naboer og lokalsamfund nær VE-anlæg, og derigennem støtte den grønne omstilling. Især Fjenneslev, men også det resterende område under Alsted-Fjenneslev Lokalforening, ligger tæt på et større, lokalplanlagt solcelleområde ved Mørup, på den nordlige side af Vestmotorvejen.

Sorø Kommune har udarbejdet et administrationsgrundlag der indeholder en fordelingsnøgle for, hvordan midlerne fra Grøn Pulje kan anvendes. Mens der er fokus på at støttemidlerne skal tilgodese de områder som er tættest på den enkelte VE-anlæg, kan det dog ikke garanteres at midlerne kan øremærkes til helhedsplanens realisering.
Derudover har Sorø Kommune mulighed for at afsøge andre muligheder for at støtte realiseringen af helhedsplanen på anden vis, f.eks. gennem muligheden for at der politisk prioriteres budgetmidler til konkrete projekter. Afsatte budgetmidler kan f.eks. være i form af anlægsmidler til konkrete projekter.

Der er opmærksomhed på flere fonde, i deres tildelingskriterier har krav om at der indgår enten privat eller offentlig medfinansiering i projektets finansiering.

Fonde

Der findes en række relevante fonde, som har lokal udvikling, byudvikling, natur eller historisk formidling som en del af deres formål for tildeling af midler.

Som en del af den konkrete projektudvikling af helhedsplanens 6 udviklingsvisioner skabes der et overblik over fonde og andre relevante bidragsydere der vil kunne ansøges om økonomisk støtte.

Sponsorater, "folkeaktier" og andre private bidrag

Der skal også etableres mulighed for at gøre brug af sponsorater, udstedelse af "folkeaktier" og andre private bidrag som kan understøtte finansieringen af de 6 udviklingsvisionerne. Igen vil det være de konkrete projekter der sætter rammerne for hvordan sponsorater og private bidrag kan indarbejdes som en del af finansieringen.

Kommunikation og borgerinddragelse

Mange af områdets aktiviteter drives og afhænger i høj grad af frivillige kræfter. Se afsnitet "Sociale mødesteder". Siden 2024 har vi etableret et fællesskab mellem de forskellige foreninger, hvor vi gennem kvartalsmøder koordinerer vores aktiviteter, udveksler information og arrangerer fælles events. Dette samarbejde ønsker vi at styrke fremadrettet.

Alsted-Fjenneslev Lokalforenings kommunikationsstrategi sigter mod at nå alle borgere. Da vores område er geografisk vidtstrakt, benytter vi derfor en bred vifte af kommunikationskanaler til at informere om og invitere til lokale aktiviteter.

Lokalforeningen arbejder med:

- Hjemmeside: www.alsted-fjenneslevlokalforening.dk
- Facebook: Alsted-Fjenneslev Lokalforening
- Opslagstavler i diverse foreninger (idrætshallen, Vrangshøj, Den Gamle Brugs m.fl.)
- Husstandsomdelte flyers
- Infostandere

Mange af de lokale foreninger har desuden deres egne hjemmesider, nyhedsbreve og Facebookgrupper.

Det er vores ønske, at lokal-foreningens hjemmeside på sigt kan fungere som et online samlingspunkt for alle foreninger, således at borgerne nemt kan få et samlet overblik over sæsonens aktiviteter og i det hele taget hvad lokalområdet byder på.

Hjemmesiden skal udvikle sig dynamisk og på sigt være et oplysende medie for potentielle tilflyttere som ønsker viden om området.

På lokalforeningens hjemmeside kan man søge information om aktuelle aktiviteter og områdets faciliteter. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Demografi og befolkningsudvikling

Pr. 1. januar 2025 bor der 1519 mennesker i området omfattet af Alsted-Fjenneslev Lokalforening. Alsted-Fjenneslev har i perioden 2011-2025 oplevet en mindre befolkningsnedgang; fra 1547 til 1519 svarende til 28 borgere. 2019 var det år i perioden med flest beboere i området, nemlig 1564, mens der i 2015 kun var 1510 beboere i området.

Ser man på grafen på side 45, ses samme trend som for både resten af Sorø Kommune og Danmark generelt. Populationen bliver stadig ældre, hvor gennemsnitsalderen i Alsted-Fjenneslev ligger omkring 44 år, hvilket er nogenlunde tilsvarende for Sorø Kommune. Selvom gennemsnitsalderen for Alsted-Fjenneslev og Sorø ligger noget højere end landsgennemsnittet, er det ikke en atypisk trend, hvis man sammenligner med aldersgennemsnittet for Region Sjælland, der ligeledes ligger på ca. 44 år.

Ser man nærmere på fordelingen af aldersgrupper i 2025, illustreret i cirkeldiagrammet på side 46, ses en relativt jævn fordeling af de forskellige aldersgrupper. Dog er det bemærkelsesværdigt, at det er de tre ældre aldersgrupper 50-59, 60-69 og 70-79 år har den største overvægt, mens de yngre aldersgrupper 0-9 år og 20-29 år er mindre repræsenteret.

I perioden 2015-2016 oplevede Alsted-Fjenneslev en betydelig stigning i befolkningsmassen, med en vækst på 83 mennesker. Denne vækst skyldes primært en stor tilflytning fra udlandet, hvor 61 tilflyttere kom fra Italien og Rumænien. Samtidig var der også en tilflytning på 17 personer fra andre kommuner i Danmark.

I perioden 2016-2020 var der dog en tilsvarende nedgang i befolknings-

Grafen viser befolkningsudviklingen i området omfattet af Alsted-Fjenneslev Lokalforening, fra 2011 til 2025. Grafen viser en mindre befolkningsnedgang i perioden. Kilde: Sorø Kommune.

massen, hovedsageligt som følge af en udflytning af ikke-danske statsborgere. Italien og Rumænien udgjorde størstedelen af de personer, der flyttede væk i denne periode.

Det er værd at bemærke, at i 2015 var Københavns Metro Cityring under udbygning. Det er derfor sandsynligt, at den betydelige tilflytning fra udlandet til Alsted-Fjenneslev i denne periode kan tilskrives mulighederne inden for beskæftigelse og bolig, der opstod som følge af denne udbygning.

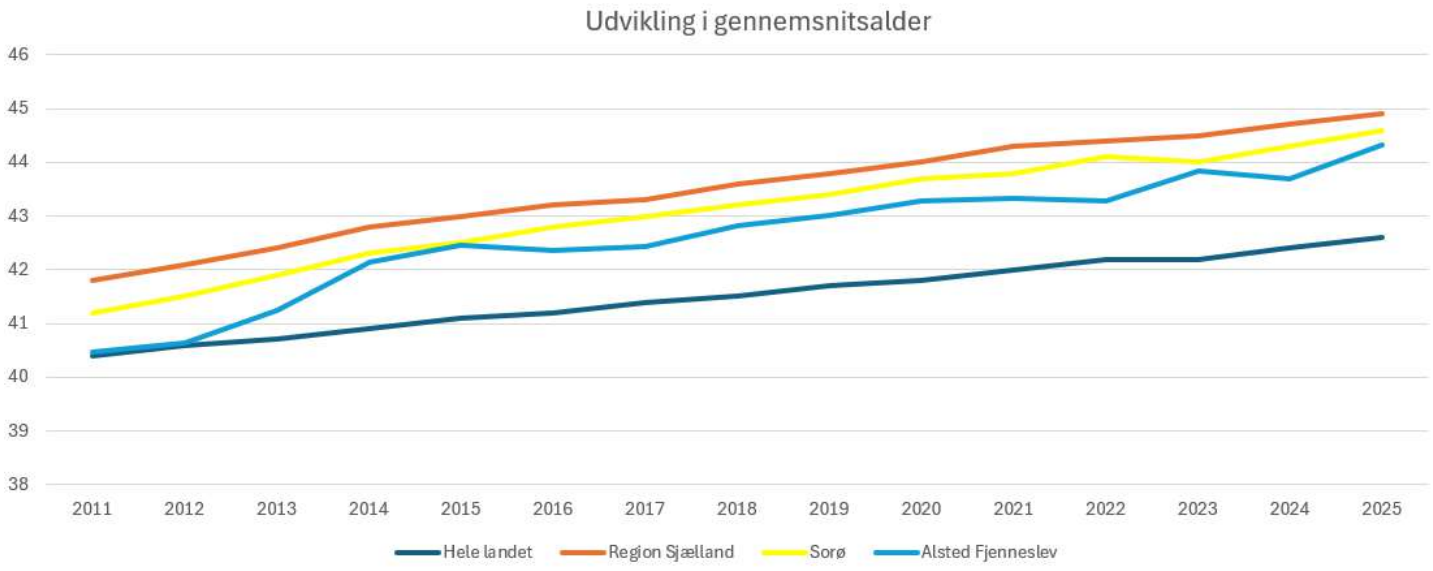
Ser man bort fra de store udsving i 2015-2016, synes befolknings-udviklingen at være relativt stabil på trods af den mindre nedgang set over hele perioden. Ser man nærmere på udviklingen af de forskellige aldersgrupper, afspejles det hvorfor befolkningen i Alsted-Fjenneslev såvel som resten af Sorø Kommune stiger i gennemsnits-alder.

Hvor det er tydeligt, at alders-gruppen 70-79 år er vokset betydeligt over årene, er der derimod større tilbagegang i aldersgruppen 0-9 årige for både Sorø Kommune men ligeså Alsted-Fjenneslev. Vi bliver stadig ældre mens der ikke bliver født tilstrækkeligt børn, er ikke blot et problem i Sorø og omegn, men er et problem der gør sig gældende på landsplan.

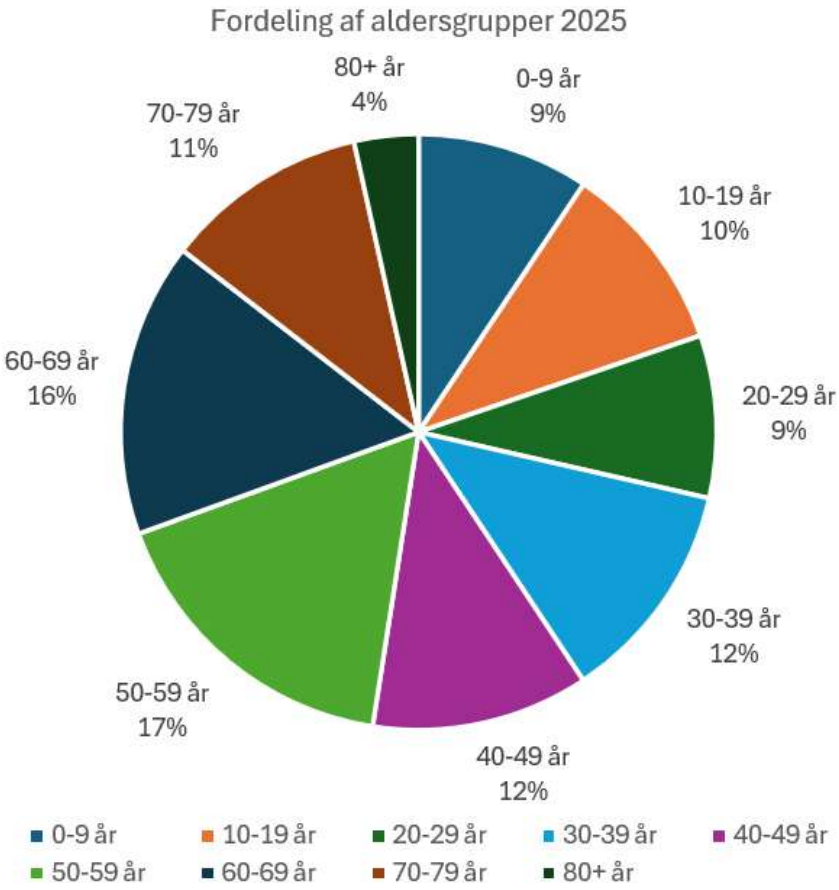
Tilbagegangen af aldersgruppen 0-9 år er dog væsentligt højere i Alsted-Fjenneslev, hvor antallet af 0-9 årige er faldet med ca. 37% sammenlignet med Sorø Kommune, hvor samme aldersgruppe er faldet med ca. 16%.

I 2011 lukkede Alsted-Fjenneslev skole, hvilket kan være en af forklaringerne på, hvorfor Alsted-Fjenneslev oplever så stor en

Grafen viser udviklingen i gennemsnitsalderen i området omfattet af Alsted-Fjenneslev Lokalforening, fra 2011 til 2025. Udviklingen er sammenlignet med udviklingen i Sorø Kommune, Region Sjælland og hele landet. Grafen viser at den gennemsnitlige alder generelt er stigende. Kilde: Sorø Kommune.

tilbagegang af aldersgruppen 0-9 årige set i forhold til Sorø Kommune som helhed. En anden gruppering, hvor Alsted-Fjenneslev oplever en anderledes udvikling set i forhold til Sorø Kommune som helhed, er i aldersgruppen 80+. Her er antallet af borgere over 80 år steget med ca. 23% for Sorø Kommune, hvor samme aldersgruppe blot er steget 12%. I Alsted-Fjenneslev findes der ikke botilbud til seniorer, og ligeså er der heller ingen plejehjem eller ældreboliger i Alsted-Fjenneslev. Dette kan betyde, at ældre kan se sig nødsaget til at flytte ufrivilligt fra byen, for at flytte i boliger der i højere grad understøtter de behov man måtte have som seniorer. For de øvrige ældre synes der ikke at være en særpræget anderledes udvikling i Alsted-Fjenneslev set i forhold til Sorø Kommune som helhed. Disse oplysninger om den løbende befolknings-udvikling er vigtige for helheds-planlægningen, da de giver indsigt i befolkningens sammensætning, behov og tendenser. Dette hjælper med at identificere områder, der kræver særlig opmærksomhed og tilpasning i planlægnings-processen.

Diagrammet viser fordelingen af aldersgrupper i området omfattet af Alsted-Fjenneslev Lokalforening i 2025. Kilde: Sorø Kommune.

Erhvervsliv

Erhvervslivet i Alsted-Fjenneslev er primært præget af små og mellemstore virksomheder. Mange af disse virksomheder er inden for sektorer som landbrug, fødevareproduktion, håndværk og service. Området er omgivet af landbrugsjord, og landbrug spiller derfor en vigtig rolle i lokalområdet. Landbrug er f.eks. planteavl, kvægavl og svineproduktion .

Der er ingen dagligvarebutikker tilbage i området, så beboere er nødsaget til at køre til større byer for at handle eller benytte online service. Det er et stort ønske, at der på sigt kan etableres en dagligvarebutik i Fjenneslev. Dette forudsætter et større befolkningsgrundlag, hvorfor ét af helhedsplanens indsatsområder netop er bosætning og visionen for helhedsplanen ligeledes er at befolkningstilvæksten er 10% i 2030.

På Alsted-Fjenneslev Lokalforenings hjemmeside præsenteres lokale virksomheder. Formålet er, at man let skal kunne finde lokale leverandører, hvad enten man søger en håndværker, servicetilbud eller detailvarer.

Eksempler fra Alsted-Fjenneslev Lokalforenings hjemmeside hvor de lokale virksomheder i postnummer 4173 Fjenneslev gratis kan præsentere deres virksomhed. Kilde: www.alsted-fjenneslevlokalforening.dk

Naturen

Alsted-Fjenneslev området er præget af en varieret og smuk natur med forskellige landskabstyper; åbne marker, bakker, skove, søer og vandløb, der bidrager til et rigt dyreliv og en mangfoldig flora. Disse naturområder er af stor betydning for områdets beboere, som værdsætter og værner om naturen omkring dem.

Skovene i området er også en vigtig del af naturen i Alsted-Fjenneslev. De er hjemsted for forskellige træarter som eg, bøg og fyr, der skaber et varieret og frodigt skovmiljø. Skovene er desuden levesteder for et rigt dyreliv, herunder rådyr, ræve, harer og forskellige fuglearter.

Der er også flere søer og vandløb i Alsted-Fjenneslev, herunder Susåen og Tuel Å, der tilføjer en vandig dimension til områdets natur. Disse vandløb er vigtige levesteder for fisk som ørred og ål samt forskellige vandinsekter. De giver også mulighed for rekreative aktiviteter som fiskeri, kano- og kajaksejlads.

Den varierede natur i Alsted-Fjenneslev tiltrækker mange naturinteresserede, der nyder at udforske og opleve områdets skønhed og komme tæt på naturen.

Aktiviteter på Susåen. Kilde: Jens Blume.

Suså

Susåen er en af Danmarks længste og mest kendte åer, der strækker sig over omkring 62 kilometer. Åen har spillet en vigtig rolle i Danmarkshistorien, og har været en vigtig transportvej gennem tiden.

Susåen er en del af det europæiske Natura 2000-netværk - et netværk af beskyttede naturområder i EU-landene. Natura 2000-områderne er udpeget på baggrund af deres betydning for bevarelse af sjældne og truede arter samt vigtige levesteder og økosystemer.

Natura 2000-statussen for Susåen betyder, at der skal tages hensyn til de naturlige habitater og arter i planlægningen og forvaltningen af området. Dette kan omfatte regulering af fiskeri, restaurering af vandløbets økologiske tilstand og bevarelse af de omkringliggende landskabstyper. Det indebærer en afvejning mellem naturbeskyttelse og bæredygtig brug af ressourcer, således at de unikke naturværdier bevares samtidig med, at der skabes muligheder for rekreative aktiviteter og lokal udvikling.

Tuel Å

Tuel Å er et mindre vandløb, kendt for sit klare vand og naturskønne omgivelser. Åen er hjemsted for forskellige planter og dyr, herunder fisk som ørred og ål. Den har også haft historisk betydning som vandkilde og energikilde.

Der er truffet foranstaltninger for at bevare og beskytte åens økologiske tilstand, herunder bl.a. overvågning af vandkvaliteten og restaurering af levesteder.

Tuel Å er et populært sted for udendørs aktiviteter som fiskeri og vandreture, og det tilbyder en oase af naturskønhed for både lokale og besøgende.

Kvæg der græsser ved Tuel å. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Skov og marker

Skovene i området består af forskellige træarter som f.eks. bøg, eg, ahorn og fyr. De skaber et frodigt og grønt miljø og er hjemsted for et rigt dyreliv, herunder fugle, små pattedyr, råvildt og insekter.

Skovene er populære blandt naturelskere, der nyder at gå ture, vandre eller cykle gennem de naturskønne stier og udforske den lokale flora og fauna på tæt hold. I Alsted skov findes der 7 vandrestier, hvoraf nogle er trampestier. Stierne er markeret på www.spor.dk. Markerne i Alsted-Fjenneslev bruges primært til landbrug og er ofte opdelt i marker med afgrøder som korn, græs eller raps.

Både skovene og markerne i Alsted-Fjenneslev-området har stor betydning for beboerne. De udgør rekreative områder, hvor man kan nyde naturen og udøve udendørs aktiviteter. De er også en del af områdets identitet og kulturhistorie, da landbrug og skovbrug har været vigtige erhverv i området gennem årene. De åbne marker giver en vid udsigt over landskabet og skaber en fornemmelse af rummelighed og åbenhed. Samlet set skaber skovene og markerne et varieret landskab. Da naturen og adgang til naturen er et vigtigt element for lokalområdet og dets beboere, er netop det blevet udvalgt som et af helhedsplanens indsatsområder.

Infrastruktur og servicetilbud

Alsted-Fjenneslev-området tilbyder en række faciliteter, begivenheder og seværdigheder for både lokale og besøgende.

I dette afsnit kortlægges den overordnede infrastruktur i området. Herefter præsenteres nogle af de aktiviteter og tilbud, der kan findes i Alsted-Fjenneslev.

Luftfoto fra 2024 af Fjenneslev. Målestok 1:10.000. Kilde: Sorø Kommune.

Offentlig transport og skolebus

Området betjenes af to busruter. Én som forbinder Ringsted med Sorø og Slagelse og derfor kører gennem Fjenneslev (Linje 460R) og en skolebus som forbinder både Alsted og Fjenneslev med Sorø (Kommunebus 983).

Skolebussen kører kun på hverdage og ikke i skoleferier, og har i alt 5 daglige afgange: 1 om morgenen og 4 om eftermiddagen.

Offentlige trafikforbindelser til Sorø og Ringsted. Bus 483 og 460R. Kilde: Movia.

Veje og transport

Fjenneslev er en tidligere stationsby, men i dag uden station. Jernbanesporene og togtrafikken krydser gennem byen, og skærer den over i en øst- og en vestdel. Samtidig skærer Ringstedvej, der er hovedvej mellem Sorø og Ringsted ligeledes gennem byen og deler den i en nordlig og sydlig del. Den krydsende tog- og biltrafik betyder, at Fjenneslev by fremstår opdelt i tre dele.

Infrastrukturen i Alsted-Fjenneslev er typisk for en mindre dansk by. Området er forbundet til det overordnede vejnet gennem mindre landeveje og lokalveje. Ringstedvejen opleves af mange som en kedelig og farlig vej, og mange nævner problemer med høj hastighed på flere af vejene i området. Manglen på offentlig transport ses også som en stor udfordring for lokalområdet.

Ideel pendlerplacering

Med kort afstand til både Ringsted Station (der har markant flere afgange end Sorø), samt motorvejstilkørslerne i både Ringsted og Sorø, har Alsted-Fjenneslev en særdeles attraktiv placering for folk der pendler til de større byer, enten i egen bil eller med offentlig transport.

Offentlige institutioner

Alsted-Fjenneslev Børnehus er en lille integreret daginstitution med plads til 20 vuggestuebørn og 50 børnehavebørn. Børnehuset ligger i et naturskønt område i hjertet af Fjenneslev, med mange gode udflugtsmuligheder.

Legepladsen i Alsted-Fjenneslev Børnehus. Kilde: Sorø kommune.

Sociale mødesteder

Den Gamle Brugs

Idéen til Alsted Gamle Brugs opstod under et af de tidlige fællesmøder i opstart af helhedsplanen. Ved at samle kræfter og arbejde sammen lykkedes det at renovere lokalerne, og en gruppe frivillige påtog sig opgaven med at skaffe varer.

Den Gamle Brugs har i dag udviklet sig til et nyt samlingspunkt i byen. Her kan man finde genbrugsvarer, og butikken har gradvist udvidet sine tjenester med en lille café og udstilling af historiske redskaber og købmandsvarer.

Driften af butikken er baseret på frivilligt arbejde, og den har åbent tre dage om ugen. Sammen med Idrætsforeningen arrangerer Den Gamle Brugs også et årligt stort loppemarked, som er med til at styrke det lokale fællesskab og tiltrækker gæster fra nær og fjern.

Den Gamle Brugs i Alsted. Kilde: Sorø Kommune.

Alsted Forsamlingshus. Kilde: Sorø Kommune.

Alsted Forsamlingshus

Forsamlingshuset i Alsted har en lang historie, der går tilbage til 1888, og det har i årenes løb fungeret som hjertet af det lokale kulturliv, socialt samvær og festlige lejligheder. Denne tradition fortsætter stadig den dag i dag. Alle, der ønsker at støtte forsamlingshuset og dets mange aktiviteter, opfordres til at blive medlem af Foreningen Alsted Forsamlingshus. De forskellige arrangementer annonceres på sociale medier og på forsamlingshusets egen hjemmeside, hvilket

giver beboerne mulighed for at holde sig opdateret om de kommende begivenheder og aktiviteter. Dertil er det også muligt at leje forsamlingshuset til private arrangementer, hvilket giver en ekstra mulighed for beboerne at bruge huset, i forbindelse med deres egne specielle anledninger.

Aktivitetshuset Vrangshøj

I Fjenneslev ligger Vrangshøj, der er et samlingspunkt for både lokale foreninger og lokale initiativer. Vrangshøj drives af en støtte-forening, der selvstændigt styrer husets aktiviteter ifølge en overenskomst med Sorø Kommune.

Alle, der ønsker at bruge aktivitetshuset Vrangshøj, skal være medlemmer af støtte-foreningen. Endvidere kan også foreninger uden direkte tilknytning tegne et foreningskontingent, der giver adgang til husets faciliteter, f.eks. mødelokaler mv.

Lokale foreninger som bruger huset er bl.a. Seniorklub, Billiardklub, Pokerklub og Ungdomsklubben.

Aktiviteter for unge i Ungdomsklubben Vrangshøj. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Petanquebanen og borde-bænkesæt ved Vrangshøj i Fjenneslev. Kilde: Sorø Kommune.

Ungdomsklubben

Ungdomsklubben henvender sig til unge fra 5. klasse og ældre. Klubben tilbyder mange forskellige aktiviteter, herunder møde med venner, musiklytning og -spil, bordtennis, billard, bordfodbold og mere. Dette giver mulighed for underholdning og samvær.

Klubben opmuntrer de unge til at deltage og engagere sig i at skabe gode oplevelser for hinanden. Dette styrker følelsen af fællesskab og ejerskab hos de unge medlemmer.

Ud over underholdning og sjov, giver klubben også et rum for de unge til at have fortrolige samtaler, hvis de har brug for det. Dette er vigtigt for at skabe et trygt og støttende miljø for de unge.

Klubben er drevet af forældre, hvilket viser et stærkt engagement fra lokalsamfundet for at støtte de unge. De tre forældre, der altid er til stede på klubaftenerne, er en vigtig ressource. Klubbens mere end 30-årige eksistens indikerer, at den har en stærk og positiv indflydelse og eksistens i lokalsamfundet.

Rekreative mødesteder

Alsted-Fjenneslev Hallen

Alsted-Fjenneslev Hallen ligger mellem Alsted og Fjenneslev ved den tidligere skole. Hallen ejes og vedligeholdes af Sorø Kommune, mens Gymnastik- og Idrætsforeningen står for den daglige drift.

Alsted Fjenneslev Gymnastik- og Idrætsforening er en vigtig del af det lokale samfund, med dybe rødder i området. Foreningens daglige drift og ledelse er i hænderne på en dedikeret bestyrelse, der arbejder for at fremme idræt og fællesskab i lokalsamfundet. Styrken i foreningen er dens betydelige gruppe af frivillige, der aktivt støtter foreningsarbejdet og eksekverer forskellige begivenheder.

Idrætsaktiviteterne i foreningen er organiseret af forskellige udvalg og koordineres af en aktivitetsformand i bestyrelsen. Dette giver mulighed for at tilpasse sig og implementere nye projekter og idrætsgrene, hvis behovet opstår.

Samarbejde med andre foreninger i Alsted-Fjenneslev lokalområdet understreger vigtigheden af at styrke båndene og fremme fællesskabet i hele lokalsamfundet. Denne form for lokal involvering og engagement er afgørende for at skabe en sund og aktiv idrætskultur i området.

Opvisning i Alsted-Fjenneslev Hallen. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Skaterbane

Unge i lokalsamfundet tog i 2014 initiativet til at skabe en skaterbane. Lokalforeningen støttede op om initiativet og nedsatte en arbejdsgruppe.

Midler blev sikret fra forskellige kilder, herunder LAG-midler, Sorø Kommunes udviklingsmidler, samt lokale sponsorer.

To lokale erhvervsfolk, entreprenør Kim Lindrand og vognmand Brix, bidrog desuden med deres frivillige arbejde for at gøre projektet til virkelighed. Sorø Låne- og Sparekasses Fond spillede en afgørende rolle ved at tildele det sidste beløb, der var nødvendigt for at fuldføre projektet.

Lokalforeningen fortsætter med at vedligeholde skaterbanen. Dette sikrer, at faciliteten forbliver tilgængelig og relevant, også for fremtidige generationer af unge.

Shelterpladsen i Fjenneslev, beliggende syd for byen, og i forbindelse med Sundhedssporet. Kilde: Sorø Kommune.

Skaterbanen i Fjenneslev. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Petanquebane

På Vrangshøjs udenomsareal blev der i juni 2022 etableret en petanquebane med støtte fra Nordeafonden. Banen kan benyttes af alle lokale og vedligeholdes af Vrangshøj.

Legepladser

Efter ønsker fra børnefamilier er der etableret fire legepladser i tilknytning til de forskellige boligområder i Fjenneslev og Alsted. Legepladserne er etableret i samarbejde med en arbejdsgruppe for hvert område, samt ved frivilligt arbejde og med støtte fra kommunens udviklingspulje. De vedligeholdes af kommunen, frivillige og Lokalforeningen.

Shelterplads

Shelterpladsen i Fjenneslev er et resultat af inddragelse af lokale unge. Efter et møde, hvor de unge delte deres ønsker, blev det klart, at en shelterplads ved Tuel Å stod højt på listen. Selvom den oprindelige placering ikke var mulig, blev den opført i skovens udkant med udsigt til Fjenneslev Kirke.

Finansieringen kom fra Udviklingspuljen, og shelteret blev opført af frivillige i et fælles arbejdsinitiativ. Lokalforeningen er ansvarlig for vedligeholdelsen af shelterpladsen, hvilket sikrer, at den forbliver tilgængelig og i god og sikker stand for fremtidige generationer.

Beachvolleybane

Etableret i samarbejde med idrætsforeningen, Sorø Kommune, frivilligt arbejde, og Lokalforeningen, med støtte fra kommunens udviklingspulje og Udvikling Nordvestsjælland (LAG midler). Idrætsforeningen og Lokalforeningen vedligeholder.

Begivenheder

Fjenneslev traktortræk

Fjenneslev Traktortræk er en årlig begivenhed, der samler traktorentusiaster og lokalsamfundet i Fjenneslev og omegn.

Arrangementet er en hyldest til landbrugsarven og traktorens kraft og er en populær begivenhed for folk i alle aldre. Fjenneslev Traktortræk er ikke kun en begivenhed for traktorentusiaster, men også en måde at fejre landbrugsarven og samle lokalsamfundet til en dag med sjov og spænding. Det styrker båndene i området og giver folk mulighed for at dele deres interesse for landbrug og mekanik.

Junior traktortræk. Kilde: Alsted Fjenneslev Lokalforening.

Lokalforeningen og Vrangshøj

Også Lokalforeningen og aktivitetshuset "Vrangshøj" står for en række aktiviteter i området. Se mere under "Sociale mødesteder".

Alsted Forsamlingshus

Forsamlingshuset i Alsted lægger også hus til en række begivenheder som hele området bakker op om.

Det kan være de mange middage som husets madhold inviterer til i løbet af året eller julefesten i december. Se mere om forsamlingshuset under "Sociale mødesteder".

Traktortræk ved Alsted-Fjenneslev Hallen. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Historie og fortidsminder

Både Alsted og Fjenneslev har en historie, der kan dateres tilbage til vikingetiden og tidlig middelalder. Fjenneslev har en særlig interessant historie, der kan spores helt tilbage til år 5-600 e.kr., hvor den ukendte Fjalin menes at have grundlagt det, der i dag kendes som Fjenneslev.

Hvideslægtens vugge har stået i Fjenneslev, hvor Skjalm Hvide, slægtens stamfader, havde sit hjem. Fjenneslev blev således hjemsted for den magtfulde stormandsslægt Hvideslægten.

Fjenneslev Kirke er en historisk kirke beliggende i Fjenneslev. Kirken blev opført i år 1130 og er kendt for sine karakteristiske tårne, der er bygget i munkesten. Ifølge sagnet blev tårnene tilføjet, fordi Asser Rig og Inger Eriksdatter fik tvillinger, Esbern Snare og Absalon. Dog er det senere blevet afvist, da de to drenge ikke var født samtidigt.

Kirken har en vigtig rolle i områdets historie og er et markant vartegn. Årligt tiltrækker kirken ca. 6.000 besøgende med sin arkitektur og historiske betydning.

I Alsted-Fjenneslev-området findes flere gravhøje, der er gamle gravsteder fra bronzealderen og jernalderen. Disse kunstigt formede bakker er vigtige arkæologiske og kulturhistoriske levn, der giver indsigt i fortidens begravelsesritualer og sociale strukturer. Mange af gravhøjene er beskyttet og bevaret som fredede fortidsminder, og er en del af områdets kulturelle arv. De tiltrækker i en vis grad besøgende, der er interesserede i at udforske og lære om fortiden. Gravhøjene i Alsted-Fjenneslev er således både en del af landskabet og en kilde til historisk og kulturel forståelse for lokale og besøgende. Nogle er dog svære at finde pga. dårlig eller manglende skiltning. Netop historien er en styrke for Alsted-Fjenneslev, og derfor er "Alsted-Fjenneslev og historien om Danmark" blevet udvalgt som et af Helhedsplanens indsatsområder.

Fjenneslev Kirke med de to tårne, beliggende i Kirke Fjenneslev, øst for Fjenneslev by. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Sagnet om de to tårne lyder:
'Imens Asser Rig og hans gravide hustru, Inge, var ved at bygge den nye kirke, blev Asser kaldt i krig, og Inge skulle så bygge kirken færdig. Da Asser steg til hest, hviskede han til Inge: "Hør du, min kære Fru Inge, føder du mig en søn, da bygger du en kirke med tårn, føder du mig en datter, da sætter du kun et spir". Da Asser vendte hjem og skuede to tårne, forstod han, at hans hustru havde født ham to sønner (Esbern Snare og Biskop Absalon).'

Fortællingen om de to tårne er kun et sagn. Esbern og Absalon var ikke tvillinger. Esbern var et par år ældre end Absalon. Tårnene er ikke bygget samtidig med den øvrige del af kirken. Tårnene blev ikke rejst af forældrene til minde om deres to sønner, men snarere omvendt, således at det er sønnerne, der føjede tårnene til forældrenes kirke for at hædre dem.

Fjenneslev Kirke er igennem årene blevet genopbygget og restaureret og står i dag ført tilbage til sin oprindelige romanske stil. Den er et smukt eksempel på den ro og værdighed, der kendetegner den romanske arkitektur. Kirken er, med sin kontrastfulde blanding af let tilhuggede kampesten i forskellige farver og de røde munkesten, ikke blot et religiøst centrum, men også et arkitektonisk mesterværk, der fortæller en historie om tidligere tiders bygge-kunst og æstetik.

På kirkegården i Fjenneslev står en runesten, som blev opdaget i 1825, da det gamle dige blev nedrevet. Ifølge en legende skulle inskriptionen fortælle, at der var begravet en guldskat under kirke-tårnet, stor nok til at genopbygge tårnene, hvis de skulle falde.

Inskriptionen på stenen adskiller sig fra alle andre danske runesten ved at begynde øverst på stenen og kan ses herunder. Denne runesten er en del af Danmarks kulturarv og vidner om områdets historie og fortid, samt den folkelige tradition for at bruge runesten til at dokumentere begivenheder og gøre erindringer.

Runetekst der oversættes til "Sasser rejste stenen og lavede broen.". Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

ᛋᚼᛋᛏᚱ ᚱᛁᛋᚦᛁ ᛋᛏᛁᚾ ᚼᛏ ᚲᚼᚱᚦᛁ ᛋᚳᚢᚿ

Asser Rigs Hus

Foreningen Asser Rigs Hus udspringer af helhedsplanens arbejdsgruppe for områdets historie. Foreningens formål er at øge kendskabet til og formidle viden om Hvideslægten. Sammen med menighedsrådet for Slaglille-Fjenneslev arbejder foreningen for at udvikle formidlingen i og omkring Fjenneslev Kirke.

Kirker

I lokalområdet ligger to kirker som en del af et fire-kirke pastorat. Det sikrer, at selv små landsbyer har adgang til kirkelige tjenester og derfor kan opretholde kirkelige traditioner og værdier.

Gudstjenester afholdes som regel hver anden søndag i de fire kirker.

De fire kirker er hhv, Fjenneslev Kirke, Alsted Kirke, Slaglille Kirke og Bjernede Kirke.

Fjenneslev Kirke

Fjenneslev Kirke hører til blandt Danmarks smukkeste landsbykirker, og anses som en perle blandt vore middelalderkirker.

Fjenneslev Kirke er opført omkring 1130 af Asser Rig, mens kalkmalerierne først er kommet til i årene 1175 – 1200. Ikke længe efter, formentlig senest o. 1200, blev de sagnomspundne tvillingetårne tilføjet. Årligt besøges Fjenneslev Kirke af ca. 6.000 gæster.

I kraft af Fjenneslev Kirkes store historiske betydning, samt lokalområdets andre historiske og arkæologisk interessante steder, er Alsted-Fjenneslev og historien om Danmark" blevet udvalgt som et af helhedsplanens indsatsområder.

Alsted Kirke, beliggende i Alsted. Kilde: Sorø Kommune.

Fjenneslev Kirke, beliggende i Kirke Fjenneslev, øst for Fjenneslev by. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Alsted Kirke

Landsbykirken i Alsted er en smuk og historisk betydningsfuld bygning midt i landsbyen.

Kirken blev oprindeligt opført i romansk stil omkring år 1150 af lokale bønder og blev senere ombygget i det 15. århundrede med tilføjelsen af et tårn og to våbenhuse i gotisk stil.

Kirken er kendt for sit imponerende apsismaleri, som dateres tilbage til den tid, hvor kirken blev bygget i 1150. Uden for kirken, under tårnet, kan man også finde en gammel runesten, hvilket er en interessant historisk detalje.

Det viste spørgeskemaundersøgelsen

I opstart af processen iværksatte man bl.a. en stor spørgeskema-undersøgelse hvor borgerne havde mulighed for at identificere de lokationer i området hvor de så de største potentialer og udfordringer. Herunder er listet lokationerne, og eksempler på ideer og ønsker.

Lokationer:

1. Ringstedvej
2. Gl. købmand i Fjenneslev
3. Grund ved Dagmarsvej
4. Aktivitetsområde ved Thyrasvej
5. Friluftsgrunden
6. Vrangslund
7. Irisvænget
8. Vrangshøj
9. Den tidligere skolebygning + hallen
10. Gl . brugs i Alsted
11. Sandgraven
12. Stier langs Tuel Å & Suså
13. Fjenneslev Menighedsrådshus
14. Alsted Forsamlingshus
15. Alsted Skov

Herunder er listet et udtræk af ønsker, kommentarer og ideer fra spørgeskemaundersøgelsen:

- Ringe offentlig trafik – meget få forbindelser mellem lokal-området og Sorø og Ringsted
- Ringstedvej er trist, kedelig og en farlig vej og der ønskes bedre og mere sikre overgange
- Bedre skiltning om bl.a. fortids-minder, stier, faciliteter, naturen og dens liv og dyr
- Flere shelter-muligheder og andre friluftsaktiviteter
- Udbygning af stier og skov-områder og bedre skiltning af adgange til skov, åer og mellem byerne
- Bedre markedsføring af de kulturhistoriske værdier og skabe nye natur- og kultur-oplevelser
- Samle fritidsaktiviteter og kulturtilbud i kultur/multihus
- Bedre vedligeholdelse af eksisterende faciliteter
- Undgå at områder eller huse forfalder
- Øget bosætning med både spændende og bæredygtige boliger for seniorer og børne-familier
- Bedre indkøbsmuligheder, også af lokale varer

Marker dækket af sne omkring Alsted. Kilde: Alsted-Fjenneslev Lokalforening.

Sorø Kommune
Teknik, Miljø og Drift
www.soroe.dk

Rådhusvej 8
4180 Sorø

SORØ
KOMMUNE